გაზეთი დაარსებულია 1918 წელს.

ოთხშაბათი, 23 ნოემბერი, 2005 წელი.

№272 (5305)

იმისთანა წმინდა ხაძმეში, ტოგოტიც ბოჭდეული სიტყვაა, ტყეიოებით და ჭოტებით ბუტთის გაფანა ყეოლა უკადბისობაზე უხაძაგლესია.

საქართველოს რესპუბლიკა

ელექტრონული ფოსტა: sakresp@gol.ge | ვებ გვერდი: www.open.ge/sakartvelos-respublika | ჩვენს გაზეთს კითხულობენ აშშ-ში, გერმანიაში, რუსეთში, პოლანდიაში, საფრანგეთში, უკრაინაში, ისრაელსა და სხვა ქვეყნებში. ფასი 50 თეთრი.

გილოცავთ გიორგობის ბრწყინვალე დღესასწაულს!

◎ მათი აზრით

როგორ აფასებენ „ვარდების რევოლუციას“ მისი შემოქმედნი?

გუშინ პარლამენტში, რუსთაველის დარბაზში, ვარდების რევოლუციის ორი წლისთავისადმი მიძღვნილი საზეიმო მიღება გაიმართა, რომელშიც ბევრი უცხოელი სტუმარიც მონაწილეობდა. რას ფიქრობენ ამ ღირსშესანიშნავ დღეზე რევოლუციის შემოქმედნი? მოკლედ გთავაზობთ რამდენიმე მათგანის ნაზრევს.

მიხეილ სააკაშვილი, საქართველოს პრეზიდენტი:

ის, რომ ევროპის ყველაზე მნიშვნელოვანი ინტელექტუალები, მთელ მსოფლიოში ცნობილი ხალხი, ჩვენი მეგობარი სახელმწიფოების ლიდერები ჩამოდიან ჩვენთან, ეს ნათლად მეტყველებს იმაზე, თუ რა მნიშვნელობა აქვს მსოფლიოსთვის ვარდების რევოლუციას. ერთია, ვარდების რევოლუციის მნიშვნელობა, მეორეა — რევოლუციის მთელი შემდგომი პერიოდი. განსაკუთრებით და სპეციალურად ჩვენ არავინ მოგვინვევია. ბევრმა ადამიანმა თვითონ გამოთქვა ჩვენთან ჩამოსვლის სურვილი, ამის შემდეგ შეიკრიბა ეს საერთაშორისო კონფერენცია. ყველანაირი სკეპტიკოსისთვის ეს იმის მაჩვენებელია, თუ რა პოზიციები აქვს დღეს საქართველოს მსოფლიოში. მე ამით ვამაყობ.

კახა ლომაია, განათლებისა და მეცნიერების მინისტრი:

საერთაშორისო კონფერენციაზე „ევროპის თავისუფლების ტალღა“, რომელიც „ქორთიან მერიოტში“ საქართველოს პრეზიდენტის პატრონაჟით ჩატარდა, გამორნელმა ევროპელებმა ნათან შარანსკიმ და ანდრე გლიუკმანმა საქართველოში მიმდინარე მოვლენები საერთაშორისო კონტექსტში, ევროპასა და მსოფლიოში მიმდინარე დემოკრატიზაციის ჭრილში მიმოიხილეს. როდესაც ყოველდღიურ საზრუნავზე ფიქრობ, ყოველდღიურ საკეთებელს აკეთებ, ალბათ, ხშირად ჭირს განზოგადება და გააზრება იმისა, რა პროცესებიც დაიწყო 2003 წელს. მაგრამ, როცა მოუსმენ იმ ადამიანებს, ვინც ამას ცოტა შორიდან

აღიქვენებს თვალ-ყურს, მართლაც დაინახავ ამ მოვლენის მასშტაბს.

პრაქტიკულად საქართველოში დამოუკიდებელი სახელმწიფო 1991 წლიდან თითქოს არსებობდა, მაგრამ ქვეყნის სახელმწიფოებრიობას ხორცი შეესხა სწორედ 2003 წლის ნოემბრის შემდეგ. რეალურად ქვეყანამ დაიწყო ამოსვლა იმ ჭაობიდან, რომელშიც ყველანი ვიყავით.

იხ. მე-2 გვ.

...შენით კი ყველა ომი მოვიგეთ

ჰიმნი ქართულ დროშას

სად არ ვიბრძოდით, ჩვენში, ხანაც სხვის ომებში გვედგა მწარე ვლოვის დღე. უშენოდ ყველა ომში დავმარცხდით, შენით კი ყველა ომი მოვიგეთ.

იხ. მე-3 გვ.

ლევან ბერძენიშვილი:

თუ მიხეილ სააკაშვილიც დასცინებს ხალხს, რევოლუცია დასრულებულად არ ჩაითვლება

რევოლუცია იმიტომ მოხდა, რომ შევარდნაძე ქართველ ხალხს დასცინოდა. თუ სააკაშვილიც დასცინებს ქართველ ხალხს და ამის ნიშნები შეიმჩნევა, რევოლუცია დასრულებულად არ ჩაითვლება.

იხ. მე-3 გვ.

◎ ინფორმაცია

მიხეილ სააკაშვილის განცხადებით...

საქართველოს პრეზიდენტის მიხეილ სააკაშვილის განცხადებით, „ვარდების რევოლუციის“ და ახალი ხელისუფლების მთავარი დამსახურებაა ის, რომ ქართულ საზოგადოებას გაუჩნდა პასუხისმგებლობის გრძნობა ქვეყნის მომავლის წინაშე.

ამის შესახებ მიხეილ სააკაშვილმა გუშინ თბილისში გამართულ საერთაშორისო ფორუმზე „ევროპის განთავისუფლების ახალი ტალღა“ განაცხადა.

მიხეილ სააკაშვილის განცხადებით, ადამიანები გრძნობენ, რომ ეს ქვეყანა მათია და მის მომავალზე დიდი პასუხისმგებლობა ეკისრებათ.

ამავდროულად, პრეზიდენტმა კიდევ ერთხელ აღნიშნა, რომ ქვეყნის განვითარებისათვის ნაკლებად მნიშვნელოვანია, რა რეიტინგი აქვს ამა თუ იმ ეტაპზე ამა თუ იმ პოლიტიკოსს. „მთავარია საზოგადოებას ჰქონდეს სახელმწიფო ინსტიტუტების ნდობა“, - განაცხადა საქართველოს პრეზიდენტმა.

მისი თქმით, მიუხედავად იმისა, რომ ქვეყანაში ძირეული რეფორმები მიმდინარეობს, „ნაციონალური მოძრაობის“ და ხელისუფლების რეიტინგი ჯერ კიდევ მაღალია — დაახლოებით 75 პროცენტი.

საქართველოს პრეზიდენტის თქმით, ის, რასაც საქართველოს ხელისუფლება აკეთებს, გამართული, მწყობრი გეგმის ნაწილია, რომელიც მან ჯერ კიდევ ხელისუფლებაში მოსვლამდე შეიმუშავა და ამჟამად მის განხორციელებას გეგმავს.

სააკაშვილის თქმით, ამჟამად არსებული ვითარება მნიშვნელოვანწილად უკავშირდება ყოფილ პრემიერ-მინისტრ ზურაბ ჟვანიას, რომელსაც საქართველოში დემოკრატიის განვითარება-დამკვიდრებაში დიდი წვლილი მიუძღვის.

ბრაიზა დადებითად აფასებს

აშშ-ს სახელმწიფო დეპარტამენტის მდივნის მოადგილის მეთიუ ბრაიზას მოსაზრებით, „ვარდების რევოლუციის“ ორი წლისთავზე უკვე ნათლად ჩანს, რომ საქართველო სწორ გზას ადგას.

როგორც იგი აცხადებს, საქართველოში დაწყებული არის ძირეული რეფორმები და მიმდინარეობს ქვეყნის სახელმწიფო ინსტიტუტების ინსტიტუციონარიზაცია, ანუ ისეთი სტრუქტურების ჩამოყალიბება, რომლებიც საქართველოს შემდგომი განვითარების საშუალებას მისცემს.

ბრაიზას განცხადებით, საქართველოს ხელისუფლებას აქვს ქართულ-ოსური და ქართულ-აფხაზური კონფლიქტების მოწესრიგების საკმაოდ კარგი გეგმა და ამ გეგმის რეალიზებაში მას საერთაშორისო საზოგადოების იმედი უნდა ჰქონდეს.

მისი თქმით, საქართველო ამჟამად აშშ-ს ერთ-ერთი მთავარი სტრატეგიული პარტნიორია და აშშ მხარს უჭერს საქართველოს ტერიტორიულ მთლიანობას და მის სუვერენიტეტს.

ინტერპრესნიუსი

◎ პანორამა

სიდნეის პლაჟზე დადგეს ერბოკვერცხის გიგანტური სკულპტურა. მინა-პლასტიკისგან დამზადებული ეს უზარმაზარი ერბოკვერცხი, რომლის ავტორია ავსტრალიელი მსახიობი ჯერემი პარმელი, გამოჩნდა ტამარანის პლაჟზე. ავტორის თქმით, იგი ასეთი გზით ცდილობს გააფრთხილოს დამსვენებლები, მოერიდონ მზეზე ზედმეტად გარუჯვას, რადგან, შეიძლება „შეიწვან ერბოკვერცხივით“.

* * *

შოტლანდიაში გარდაიცვალა პირველი მსოფლიო ომის უკანასკნელი ვეტერანი. ალფრედ ანდერსონი მსახურობდა „შავი დაზვერვის“ მე-5 ბატალიონში და იყო ერთ-ერთი პირველი, რომელიც წავიდა საბრძოლველად ეგრეთ წოდებულ „დასავლეთის ფრონტზე“. იგი იყო მომსწრე 1914 წლის საშობაო დაბავებისა, როცა ბრიტანელმა და გერმანელმა ჯარისკაცებმა მცირე დროით დაყარეს იარაღი და ნეიტრალურ ტერიტორიაზე ერთმანეთს ხელი ჩამოართვეს.

* * *

43 პროცენტი — ამდენს შეადგენს რუსეთის დიდ ქალაქებში ატმოსფერული ჰაერის გაჭუჭყიანების წილი ავტოტრანსპორტის გამონაბოლქვის შედეგად. და ეს მაჩვენებელი ყოველწლიურად იზრდება. ასეთი მონაცემები მოიყვანა პარლამენტარებთან შეხვედრის დროს რუსეთის სათბობისა და ენერგეტიკის სამინისტროს სათბობ-ენერგეტიკული კომპლექსის ნორმატიულ-სამართლებრივი უზრუნველყოფის განყოფილების უფროსმა მიხეილ სოლოვიოვმა.

ვინ უნდა იომონ, ამ ტაშფანდურა რეგვერვისტებმა? —

კითხულობს ისტორიკოსი გუნაზ სანიკიძე

ამ ქვეყანაში „დარდუბალას“ სერიას უფრო ელოდებიან, ვიდრე იმას, თუ როგორ გადაწყდება კონფლიქტების მოგვარების საკითხი. არადა, მას ამერიკელები და რუსები უჩვენოდ წყვეტენ.

იხ. მე-3 გვ.

ჩვენ პრაქტიკულად საქმე გავირთულეთ აფხაზეთთანაც და სამხრეთ ოსეთთანაც

ქვეყნის სათავეში გამოუცდელი ახალგაზრდობა მოვიდა, რომელსაც არავის გამოცდილების გაზიარება არ სურს, მიაჩნია, რომ თვითონ იციან ყველაფერი. ეს ახალგაზრდებს სჩვევიათ, თავიანთი გადაწყვეტილებების სისწორეში ეჭვი არ ეპარებათ.

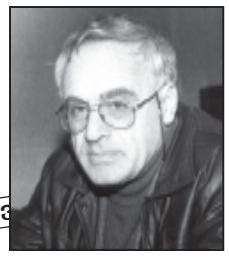

იხ. მე-3-4 გვ.

დღეს გთავაზობთ საგამოცდო პროგრამას გერმანულ ენაში

იხ. მე-6 გვ.

საჩხერეში „ვაკონების ომი“ ამთავრდება

— კი, კი ჩაგვირიცხეს თანხა. — მეუბნება სიხარულით. — ერთი პერიოდი გამოვიტანე, მაგრამ მერე შევშინდი, არ შემომეხარჯოს-მეთქი, და ისევ შევიტანე სალაროში.

იხ. მე-4 გვ.

„ტრიუმვირატი, რომელიც თავზე აზის სასამართლოს“

იხ. მე-2 გვ.

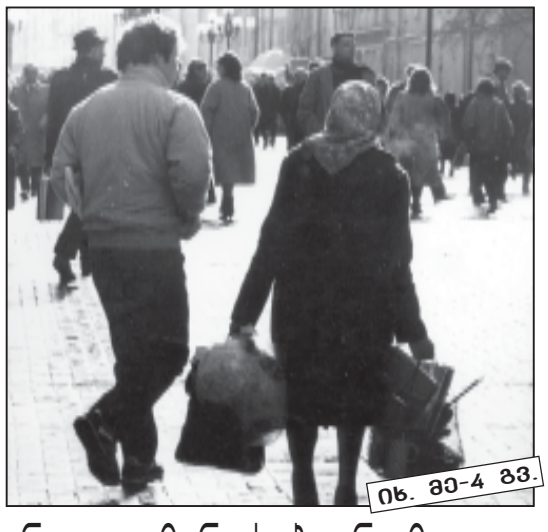

იხ. მე-4 გვ.

აუუ შავი ზღვის აუზში კაოქციორებას იწყებს

იხ. მე-5 გვ.

„ვარდების რევოლუციის“ ორი წლისთავი

***ახალი** მოწვევის პარლამენტის დეპუტატი, დამოკრატიულ რეფორმათა პარტიის თავმჯდომარე და არასამთავრობო ორგანიზაციის „ევროატლანტიკური ცენტრის“ ხელმძღვანელი ასიმ მოლაზადე ოფიციალური თბილისის მიწვევით ამჟამად საქართველოში იმყოფება, სადაც იწყება „ვარდების რევოლუციის“ ორი წლისთავისადმი მიძღვნილი საზეიმო ღონისძიებები. დეპუტატმა სატელეფონო ინტერვიუ მისცა „ეხოს“.*

— რა ხდება ამჟამად თბილისში?

— დღეს დაიწყება „ვარდების რევოლუციის“ ორი წლისთავისადმი მიძღვნილი საზეიმო ღონისძიებები. მათში მონაწილეობას მიიღებენ ზოგიერთი ქვეყნების პრეზიდენტები, საგარეო საქმეთა მინისტრები, ცნობილი საზღვარგარეთელი პოლიტიკური მოღვაწეები, მეცნიერები. ღონისძიებები დაიწყება კონფერენციით, საქართველოში განვლილი პერიოდის თემის განხილვისადმი მიძღვნილი ფორუმი, რომელშიც მონაწილეობას მიიღებენ ამერიკელი სტუმრები, კერძოდ, სახელმწიფო მდივნის თანაშემწე მარკ დრაისლერი, უკრაინის პრეზიდენტი ვიქტორ იუშჩენკო, ესტონეთის პრეზიდენტი არნოლდ რიუიტელი, რუმინეთის პრეზიდენტი. ამ დემოკრატიულ ფორუმზე განიხილავენ დემოკრატიის განვითარების, ევროატლანტიკურ სივრცეში სამხრეთ კავკასიის რეგიონის ინტეგრაციის საკითხებს.

— თქვენ როგორ შეაფასებდით საქართველოში სადღეისოდ შექმნილ რეალურ მდგომარეობას?

— საქართველოში იდგმება მთელი რიგი ნაბიჯები საბაზრო რეფორმათა გზაზე. მიმდინარეობს განათლების სისტემის რეფორმა, კორუფციის წინააღმდეგ ბრძოლა. და მთავარი, რასაც მსურს გავუსვა ხაზი — ეს არის საქართველოს პრეზიდენტის მიხეილ სააკაშვილის პოლიტიკური ნება ევროატლანტიკური ინტეგრაციის საკითხებში.

იხ. მე-2 გვ.

ერთი დამარცხება, რომელიც 16-ვე გამარჯვებას ფარავს

ხალხის არჩეულმა ხელისუფლებამ ამიერიდან მაინც ანგარიში უნდა გაუწიოს ხალხის აზრს. სხვაგვარად კატასტროფა არ აგვცდება!

◎ კანონმდებლები

შედგება კოლექტიური სარაკირი?

რატომ დაუპირისპირდა ერთმანეთს საპარლამენტო პოზიცია და ოპოზიცია

პარლამენტის გუშინდელ სხდომას მემარჯვენეები არ ესწრებოდნენ. მათს განცხადებაში ნათქვამი იყო, რომ არ სურდათ ნეობოლშევიკურ ზეიმში მიეღოთ მონაწილეობა. თუმცა, დღის პირველ ნახევარში პლენარულ სხდომას ზეიმისა არაფერი ეცხო, თუ ფოიეში გამოფენილ, რევოლუციის ამსახველ სურათებს არ ჩავთვლით. პრეზიდენტის მოსვლა და თეატრალიზებული წარმოდგენა დღის მეორე ნახევარში იყო დაგეგმილი. მანამდე კი პარლამენტს დღის წესრიგის თანახმად უნდა ემუშავა.

ფრაქცია „დემოკრატიული ფრონტის“ წევრმა დავით ბერძენიშვილმა დსთ-დან საქართველოს გამოსვლის პროცედურის დაწყება მოითხოვა, რაკი ეს ორგანიზაცია და ევროატლანტიკური არჩევანი შეუთავსებელია. უმრავლესობის ლიდერმა მაია ნადირაძემ აღნიშნა, რომ ამ საკითხის განხილვა ფრაქციის სხდომაზე იგეგმებოდა. რაკი ოპოზიციაც ამ აზრზეა, გადაწყვეტილება ერთხმად უნდა მიიღონ.

ნ ა დ ი რ ა ძ ი ს თქმით, ერთსულოვნება იმისთვის არის საჭირო, რომ პასუხისმგებლობა მხოლოდ ხელისუფლებას არ დაეკისროს. დსთ-დან გამოსვლა ეკონომიკური რისკფაქტორების გაზრდას გამოიწვევს, რაც შემდგომში ოპოზიციამ ხელისუფლებას არ უნდა წამოაძახოს, — განაცხადა მაია ნადირაძემ. ამ საკითხზე პოლემიკა არ გამართულა.

პარლამენტში დსთ-დან საქართველოს გამოსვლის პროცედურის დაწყებაზე კონსულტაციები იწყება.

ერთსულოვნება მაშინვე გაქრა, როგორც კი ჯახა კუკავამ უზენაესი სასამართლოს წევრის განცხადება წაიკითხა. მოსამართლე თამაზ ილიაშვილმა პარლამენტს პლენარულ სხდომაზე გამოსვლის თხოვნით მიმართა, რათა პოლიტიკური ზეწოლის ფაქტები გაეცნო. კუკავამ კონსტიტუციის მე-60 მუხლის მეორე პუნქტი მოიხმო, რომლის თანახმადაც, პარლამენტის მიერ არჩეულ, დამტკიცებულ თუ დანიშნულ პირს მოთხოვნის შემთხვევაში პლენარულ სხდომაზე გამოსვლის უფლება აქვს.

ნიკა გვარამიამ მაღალკვალიფიციური იურისტისთვის შეუფერებლად მიიჩნია კუკავას სიტყვები. კონსტიტუცია პარლამენტში მოსამართლეთა მოსვლას არ ითვალისწინებსო, — აღნიშნა გვარამიამ და დასძინა, რომ ეს გაუმართლებელი იქნებოდა მოსამართლეთა ეთიკის თვალსაზრისითაც.

— ილიაშვილი ნამდვილად არის მსხვერპლი, მაგრამ — არა პოლიტიკური ზეწოლის, არამედ — თავისი არაპროფესიონალიზმის, — შეუფალი ტონით განაცხადა ნიკა გვარამიამ.

პლენარულ სხდომაზე მოსამართლის მოხსენებით გამოსვლა მიზანშეუწონლად ჩათვალა ნინო ბურჯანაძემაც. „დემოკრატიული ფრონტის“ წარმომადგენლები ამაოდ ცდილობდნენ, ამის აუცილებლობაში დაერწმუნებინათ კოლეგები. იკლანე ხაინდრავამ იმ სამი მოსამართლის მაგალითი მოიყვანა, რომელთა კომპეტენტურობაშიც ეჭვი არავის შეუუტანია და რომლებიც, ილიაშვილის მსგავსად, პოლიტიკურ ზეწოლაზე ალაპარაკდნენ. — რას ველოდებით, მოსამართლეებმა პარლამენტის კიბეებზე კოლექტიური ხარაკირი. უნდა გაიკეთონ, რომ ამ პრობლემას ყურადღება მივაქციოთ? — იკითხა ხაინდრავამ.

ნინო ბურჯანაძემ იურიდიულ საკითხთა და ადამიანის უფლებათა დაცვის კომიტეტებს სთხოვა საკითხში გარკვევა. მაია ნადირაძეს ესეც ზედმეტად მიაჩნდა — ილიაშვილს სამსახურიდან წასვლა ისედაც უნდოდა, მაგრამ მხოლოდ იმის გამო წუხს, რომ მაღალ პენსიას ვერ გიიყოლებსო. გვარამიას და ნადირაძის განცხადებები ოპოზიციამ სწორედ იმის დამადასტურებლად ჩათვალა, რომ ხელისუფლება მოსამართლეებზე ზეწოლას ახორციელებს და საქმის გამოუძიებლად ამტკიცებს, ვინ არის არაპროფესიონალი და პენსიას გამოკიდებული.

ოპოზიციის მოთხოვნით, მოსამართლის მოსვლის საკითხს კენჭი უყარეს, ოღონდ მამაპაპური მეთოდით — ხელის აწევით. მართალია, ნინო ბურჯანაძე ამბობდა, ჩემს აზრს თავს არავის ვახვევო, მაგრამ იმდენჯერ გაიმეორა, ოპოზიციის მოთხოვნას მართებულად არ მივიჩნევო, რომ გამგონი გაიგებდა. საკითხი ჩავარდა, მაგრამ უმრავლესობისა და ოპოზიციის დაპირისპირება ამით არ დასრულებულა.

ალბათ გახსოვთ, ცოტა ხნის წინათ, ზუგდიდში პრეზიდენტის სტუმრობამდე რამდენიმე საათით ადრე ქალაქიდან ქალბატონები გაიტაცეს. გოჩა ფიფიამ ეს შემთხვევა დანვრილებით აღწერა და განაცხადა, რომ მოსალოდნელი აქციის შიშით ფეხშიშველა, თავზე ტომარაწამოცმული ქალების იმერეთის ტყეებში გადაყვანა დათა ახალაიას მითითებით განხორციელდაო. ფიფიამ ყოველი დამნაშავის გამოვლენა და პასუხისგება მოითხოვა — წინაალმდეგ შემთხვევაში ნაშუადღევის ოთხი საათიდან მე აქვე, სხდომათა დარბაზში დავიწყებ შიმშილობას, — თქვა გოჩა ფიფიამ. თუ ამანაც არ გაჭრა, მას თურმე არც სტრასბურგამდე ჩაღწევა დაეზარება.

მისი გამოსვლის შემდეგ რამდენჯერმე გაისმა სიტყვა პროვოკაცია, რომლითაც ხან ქალების გატაცების ფაქტს აღნიშნავდნენ, ხანაც — თავად ფიფიას განცხადებას. ნინო ბურჯანაძემ დეპუტატს აღუთქვა, რომ საკითხს ადამიანის უფლებათა დაცვის კომიტეტი შეისწავლის, საჭიროების შემთხვევაში კი სამთავრობო საათზე მოვლენ შესაბამისი თანამდებობის პირები და ოპოზიციის შეკითხვებს უპასუხებენ. გოჩა ფიფია საკითხის შესწავლის სამომავლოდ გადადებამ არ დააკმაყოფილა. ამ ყველაფერს კინკლაობა მოჰყვა. პარლამენტის თავმჯდომარემ ფიფიას სიტყვებში მხოლოდ პოლიტიკური ქულების დაწერის სურვილი დაინახა.

* * *

სხდომის მეორე ნახევარი „ვარდების რევოლუციის“ ორი წლის იუბილის საზეიმო აღნიშვნას დაეთმო და არავის ეცალა იმის გასარკვევად, დაიწყო თუ არა შიმშილობა გოჩა ფიფიამ.

ფოიეში ნებისმიერ მსურველს შეეძლო შინდისფერი ვარდის აღება. დარბაზიც ვარდებითა და დროშებით იყო მორთული. და მაინც, ჩვეული პომპეზურობა შედარებით ნაკლებად იგრძნობოდა, თუმცა, ეკრანზე რევოლუციის კადრების ჩვენებას მაინც ვერ აუარეს გვერდი.

სხდომათა დარბაზში თეატრალიზებული სცენების დადგმის მოლოდინში მედიის წარმომადგენლების მზერა კარებისკენ იყო მიმართული (მით უფრო, რომ ის კადრები უამრავჯერ გვქონდა ნახული თუნდაც „გამარჯვებული ხალხის ტელევიზიის“ საშუალებით). ბევრი იმასაც ვარაუდობდა, რომ ცა მონიტორზე გამოჩნდება, როგორ შევარდნენ რევოლუციონერები პარლამენტის დარბაზში, კადრების კვალდაკვალ პრეზიდენტიც გამოჩნდება ვარდით ხელშიო. მაგრამ მიხეილ სააკაშვილი სხდომათა დარბაზში არ შემოსულა, საზეიმო მიღებაზე კი გამოცხადდა. მანამდე კი პარლამენტის თავმჯდომარემ საკმაოდ ხანგრძლივი სიტყვა წარმოთქვა, ნინო ბურჯანაძემ განვლილი ორი წლიწადი მიმოიხილა და გამოთქვა რწმენა, რომ რევოლუცია დღევანდელი ხელისუფლების მთავარ მონაპოვრად არ დარჩება უფრო დიდი მიღწევების ფონზე.

დაპირებული თეატრალიზებული წარმოდგენა არ შედგა, სამაგიეროდ საზეიმო მიღებაზე გემრიელ ბუტერბროდებთან ერთად კარგი მუსიკითაც შეგეძლოთ დატკბობა. აქ იყენენ ჩვენი ხელისუფლების ზეიმების თანმდევი სახეები: ნიკა მემანიშვილი, ნატო მეტონიძე, ანსამბლი „ლაშარი“...

რევოლუციის იუბილის აღნიშვნას სხდომათა დარბაზში ოპოზიცია არ ესწრებოდა, საზეიმო მიღებას კი შემოუერთდნენ „დემოკრატიული ფრონტის“ წარმომადგენლები. — დავნაყრდები და რევოლუციიდან ეს ერთი ხეირი მაინც შემრჩებაო, — ხუმრობდა ზვიად ძიძიგური. საპარლამენტო უმრავლესობის წევრების განწყობა კი გაცილებით ზეაწეული იყო. მაგალითად, ელენე თევდორაძემ თავი ვერ შეიკავა და „ლაშარის“ აჭარული ტანი ააყოლა. დაახლოებით, საათნახევრის შემდეგ საზეიმო მიღება დასრულდა, მაგრამ ხელისუფლების დღესასწაული დღესაც გრძელდება.

რუსუდან გახარია

(პირველი გვერდიდან)

როგორ აფასებენ „ვარდების რევოლუციას“ მისი შემოქმედნი?

ეს ფაქტია, რაც ყველა საერთაშორისო რეიტინგში აისახება. ვფიქრობ, ძალიან მნიშვნელოვანია, გვესმოდეს იმის რაობა, რასაც ვაკეთებთ. რამდენიმე საათით მოვიხედოთ უკან, დავინახოთ რა მოხდა, მაგრამ არც ერთი წუთით არ შეეწყვიტოთ მოძრაობა წინ. ეს მოძრაობა არის საქართველოს ხალხის სახელით, ეს არის ქართველი ხალხის ნება — ძლიერ, დემოკრატიულ სახელმწიფოდ ჩამოვყალიბდეთ.

ნოდარ გრიგალაშვილი, პარლამენტის განათლების, კულტურისა და სპორტის კომიტეტის თავმჯდომარე: ის რომ ჩვენი დღეგასაწაული გიორგობას ემთხვევა, ნამდვილად არის სიმბოლური. გიორგობა დღეს საქართველოში რამდენიმე უმნიშვნელოვანესი მოვლენა მოხდა. ეს ნიშნავს, რომ ეს საქმე ღვთისგანაც არის დალოცვილი. რა არის ეს საქმე? ეს არის ახალი საქართველოს შენება. ეს არის უარის თქმა ყველა აფერიმაზე, რაც ჩვენს ერს უკან სწევდა. ჩვენი ერი ღირსია იმისა, იდგეს ძლიერ ერად სხვა ერთა შორის. ეს არ არის შორრეული მომავლის საქმე. შინაგანი მზაობა იმისა, რომ ჩვენს საწადელს მივაღწიოთ, ქართველ ხალში არის. გვქონდეს სახელმწიფო, სახელმწიფო იყოს დაცული და თითოეული მოქალაქე იყოს ასევე, სახელმწიფოსგან დაცული, ეს არის ჩვენი მიზანი და ჩვენი თაობა შეძლებს ამ მიზნის შესრულებას.

გიგა ბოკერია, საპარლამენტო უმრავლესობის ერთ-ერთი ლიდერი: დღევანდელი დღე დიდ სიამაყესთან ერთად, დიდ პასუხისმგებლობასთანაც არის დაკავშირებული. ეს არის არა ხელისუფლების, არამედ ქართველი ხალხის დღე. რაც შეეხება ხელისუფლებას, სულ უნდა გვახსოვდეს, რამხელა პასუხისმგებლობა გვაკისრია ამ დიდი გამარჯვების შემდეგ, რომელიც მოვიპოვეთ.

გიგი წერეთელი, პარლამენტის ჯანდაცვის და სოციალურ საკითხთა კომიტეტის თავმჯდომარე: რამდენი წელიც არ უნდა გავიდეს, დღევანდელ დღეს ყოველთვის მექნება, ალბათ, დაახლოებით ის განცდა, რაც ორი წლის წინათ მქონდა. დღეს ყველანი იმის მოლოდინში ვართ, რომ ძალიან სწრაფი ნაბიჯებით ჩვენი ქვეყანა წავა იმ მიზნისკენ, რაზეც ოცნებობდნენ თაობები საქართველოში. ძალიან გვინდა, რევოლუცია არ დარჩეს რევოლუციად და არც დარჩება. აუცილებელია ყველა იმ სურვილის რეალიზება, რისთვისაც ეს რევოლუცია მოხდა. ეს იქნება აყვავებული ქვეყანა, სადაც ხალხი იცხოვრებს ბევრი პრობლემის გარეშე. თუმცა, პრობლემები, სანამ ადამიანი ცოცხლობს, მას ყოველთვის ექნება, მაგრამ არა ისეთი, როგორიც იყო ამ ქვეყანაში და დღეს აც, სამწუხაროდ, შემორჩენილია. რაც ყველაზე მთავარია, ვფიქრობთ, რომ ის იმედი, რომელიც ხალხში იყო, არ განელებულა და მიღწევებთან ერთად კიდევ უფრო გაიზრდება.

ირაკლი ოძრახშვილი, საქართველოს თავდაცვის მინისტრი: ეს იყო ერთ-ერთი ბედნიერი წუთები ჩემს ცხოვრებაში, მაგრამ უახლოესი წლების განმავლობაში უკეთესი წუთები გვექნება. სანამ ტერიტორიული მთლიანობა არ აღდგება, ვერც ერთი ხელისუფლება საქართველოში ბოლომდე კმაყოფილი ვერ იქნება.

თავდაცვის მინისტრი იმედოვნებს, რომ ეს დღეც მალე დადგება. ჩვენც იმედი ვიქონიოთ.

მზია გელენავა

◎ ოპოზიცია

«ტრიუმვირატი, როშეოლიც თავზე აზის სასამართლოს»

ოპოზიცია ბრალს სდებს ბოკერიას, ბეჟაშვილსა და გვარამიას

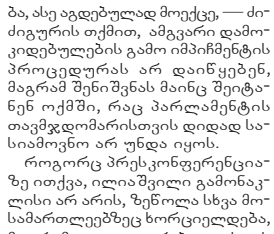

ფრაქცია „დემოკრატიულმა ფრონტმა“ პლენარულ სხდომაზე საწადელს ვერ მიაღწია — უმრავლესობამ არ გაიზიარა პარლამენტში უზენაესი სასამართლოს მოსამართლის თამაზ ილიაშვილის მოხსენებით გამოსვლის აუცილებლობა. კენჭისყრაზე საკითხი ჩავარდა, რის შემდეგაც „დემოკრატიული ფრონტის“ წარმომადგენლებმა პრესკონფერენცია გამართეს.

თამაზ ილიაშვილი ხელისუფლებას და უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარეს ზეწოლაში სდებს ბრალს. სწორედ ამის გამო მოითხოვა მან პლენარულ სხდომაზე გამოსვლა და პარლამენტს განცხადების მიმართა. უმრავლესობამ, როგორც უკვე ითქვა, მისი მოთხოვნა არ დააკმაყოფილა — უფლება არა აქვსო.

ბურჯანაძემ, ნადირაძემ და გვარამიამ ისიც აღნიშნეს, ილიაშვილი არაპროფესიონალია და მასზე დისციპლინური დევნაა აღძრული. დავით ზურაბიშვილმა პრესკონფერენცია კონსტიტუციის მე-60 მუხლის მეორე პუნქტის წაკითხვით დაიწყო. პარლამენტის მიერ დანიშნულ, დამტკიცებულ ან არჩეულ თანამდებობის პირებს უფლება აქვთ, გამოვიდნენ კომიტეტის ან კომისიის თუ პლენარულ სხდომაზე. ამდენად, ზურაბიშვილის თქმით, ილიაშვილის მოთხოვნის დაუკმაყოფილებლობით კონსტიტუცია დაირღვა. მან პარლამენტის თავმჯდომარის ქმედებას აღმაშფოთებელი უწოდა.

— კონსტიტუცია არ არის ის დოკუმენტი, რომელსაც შეიძლება, ასე აგდებულად მოექცე, — ძიძიგურის თქმით, ამგვარი დამოკიდებულების გამო იმპიჩმენტის პროცედურას არ დაიწყებენ, მაგრამ შენიშვნას მაინც შეიტანენ ოქმში, რაც პარლამენტს თავმჯდომარისთვის დიდად სასიამოვნო არ უნდა იყოს.

როგორც პრესკონფერენციაზე ითქვა, ილიაშვილი გამონაკლისი არ არის, ზეწოლა სხვა მოსამართლეებზეც ხორციელდება, მაგრამ ყველა ვერ ბედავს, ეს ხმამაღალა განაცხადოს. იკლანე ხაინდრავამ ის სამი მოსამართლე ახსენა, რომლებთა კომპეტენტურობაში ეჭვი არავის ეპარება, რომელთაც უნდა დაეყრდნოს დამოუკიდებელი სასამართლო და რომლებიც უკვე ალაპარაკდნენ პოლიტიკურ ზეწოლაზე. ოპოზიციონერთა აზრით, თუ გაბედულ მოსამართლეებს არ მოვუსმენთ, პარალიზებულ სასამართლო ხელისუფლებას სათანადოდ ვერანაირი ე. წ. რეფორმით ვერ ავამუშავებთ.

„დემოკრატიული ფრონტის“ წევრები აპირებენ, პლენარულ სხდომაზე კვლავაც დააყენონ ეს საკითხი. მათი თქმით, ეს ის თემა არ არის, რომელიც იურიდიულმა კომიტეტმა უნდა განიხილოს. ეს იგივე იქნება, ბრალდებულმა განიხილოს საკუთარი საქმე.

— ცინიკური იყო პარლამენტის თავმჯდომარის განცხადება, რომლის თანახმადაც, საკითხის შესწავლა იურიდიულ კომიტეტს უნდა დაევალოს. სწორედ ამ კომიტეტის წევრები უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარესთან ერთად იყენებენ მოსამართლეებზე ზეწოლის სხვადასხვა ფორმას. მაგალითად, მათ თხოვენ, თავიანთივე განცხადების საფუძველზე გადადგნენ თანამდებობიდან, რის საფასურადაც მაღალ პენსიას მიიღებენ. წინაალმდეგ შემთხვევაში მათზე დისციპლინური დევნა აღიძვრება, — ეს კახა კუკავას სიტყვებია.

სასამართლო ხელისუფლების ტერორით, დაშინებით მართვაზე, საკალალო მდგომარეობაზე სხვა ოპოზიციონერებიც საუბრობენ. ზვიად ძიძიგურმა ზოგად ფრაზებს დაკონკრეტება არჩია და თავისი კოლეგა-დამშინებლები დასახელა.

— გიგა ბოკერია, ლევან ბეჟაშვილი, ნიკა გვარამია — ეს ის ტრიუმვირატია, რომელიც თავზე აზის სასამართლოს.

ბრალდებების მიუხედავად, საპარლამენტო უმრავლესობა გადაწყვეტილების შეცვლაზე არ ფიქრობს. თამაზ ილიაშვილის საქმეს, ალბათ, იურიდიულ საკითხთა და ადამიანის უფლებათა დაცვის კომიტეტები შეისწავლიან, პლენარულ სხდომაზე კი მას დროს არ დაუთმობენ.

რუსუდან გოგუა

◎ ინფორმაცია

ჯონ მაკკეინს ქვეყნის კურსი მოსწონს

ამერიკელი სენატორის ჯონ მაკკეინის შეფასებით, საქართველო სუვერენული, დამოუკიდებელი ქვეყანაა და ეს სწორედ „ვარდების რევოლუციის“ დამსახურებაა.

ამის შესახებ ამერიკელმა სენატორმა გუშინ სასტუმრო „ქორთიარდ მარიოტში“ გამართულ ფორუმზე ვიდეო მიმართვაში განაცხადა. მიმართვა ფორუმზე შეკრებილმა საზოგადოებამ, მათ შორის, საქართველოს პრეზიდენტმა მიხეილ სააკაშვილმა მოისმინა.

„საქართველოში ყველაფერი კეთდება იმისთვის, რომ ბედნიერი მომავალი აშენდეს და ქვეყნის განვითარება სწორი მიმართულებით მიდის“, — განაცხადა თავის სპეციალურ მიმართვაში მაკკეინმა.

მაკკეინის შეფასებით, საქართველო განუხრელად მიისწრაფის ნატოსა და ევროკავშირისკენ და ამ გზაზე მას აუცილებლად დაეხმარება აშშ, რომელმაც დაახლოებით 50 მლნ. დოლარი გამოუყო საქართველოს ძირეული რეფორმების განსახორციელებლად.

მაკკეინის თქმით, საქართველოს ხელისუფლებას აქვს სწორი ხედვა, თუ როგორ უნდა აშენდეს და განვითარდეს ქვეყანა. მაკკეინის შეფასებით, მნიშვნელოვანი ძვრები მოხდა აჭარაში, სერიოზული ნაბიჯები გადაიდგა ე.წ. სამხრეთ ოსეთთან მიმართებაში. „ერაყში და სხვა ქვეყნებში მშვიდობის და დემოკრატიის დამყარებისთვის დიდ მადლობას ვუხდით საქართველოს მთავრობას“, — განაცხადა მაკკეინმა.

ინტერპრესნიუსი

ჰაიდი ტალიავინი აფხაზურ მხარესთან შეხვედრები გამართა

აფხაზი სეპარატისტების ლიდერმა სერგეი ბაღაფშმა საქართველოში გაეროს გენერალური მდივნის სპეციალური წარმომადგენელი ჰაიდი ტალიავინი მიიღო.

ტალიავინის თქმით, ბაღაფშთან მისი ბოლო შეხვედრის შემდეგ ბევრი მოსაგვარებელი საკითხი დაგროვდა. მან სეპარატისტების ლიდერს გააცნო რამდენიმე ინიციატივა, რომელიც კონფლიქტის მხარეებს შორის ნდობის აღდგენისკენ არის მიმართული.

ბაღაფშმა ტალიავინის მადლობა გადაუხადა მოლაპარაკებების პროცესში გაეროს მისიის აქტიური მონაწილეობის გამო.

სერგეი ბაღაფშის შემდეგ, გაეროს გენერალური მდივნის სპეციალური წარმომადგენელი აფხაზი სეპარატისტების საგარეო საქმეთა მინისტრს სერგეი შამბას შეხვდა.

გაზომარაგების საკითხთან დაკავშირებით...

გუშინ ენერგეტიკის მინისტრი ნიკა გილაური და გაზის საერთაშორისო კორპორაციის პრეზიდენტი დავით ინგოროყვა მოსკოვში გაემგზავრნენ, სადაც ისინი კომპანია „გაზპრომის“ ხელმძღვანელობასთან მოლაპარაკებებს გამართავენ.

4-დღიანი სამუშაო ვიზიტის ფარგლებში საქართველოს დელეგაცია მოსკოვში „გაზპრომთან“ გასაფორმებელი ახალი ხელშეკრულების დეტალებზე იმსჯელებს.

ამის გარდა, მოლაპარაკებების ფარგლებში ქართული მხარე ყაზახეთიდან გაზის ტრანსპორტირების საკითხს განიხილავს, რადგან ყაზახეთიდან ბუნებრივი აირის ტრანსპორტირება რუსეთის ტერიტორიის გავლით უნდა განხორციელდეს.

ვედომოსტი

„საქაერონავიგაციის“ აფეთქებას აპირებდნენ

გავრცელებული ინფორმაციით, დაკავებული დანაშაულებრივი ჯგუფის წევრები, რომლებიც, სავარაუდოდ, „საქაერონავიგაციის“ აფეთქებას აპირებდნენ.

ბოლო დღეებში „საქაერონავიგაციის“ სახელი ნიდერლანდებთან დაკავშირებული სკანდალის დროს გაელერდა. საქართველოს ენერგეტიკის ვალს ნიდერლანდების სასამართლო „საქაერონავიგაციას“ სთხოვს.

როგორც რამდენიმე დღის წინათ გამართულ საგანგებო პრესკონფერენციაზე „საქაერონავიგაციის“ სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარემ გიორგი კარბელაშვილმა განაცხადა, კომპანია „სიერა ოილ ინტერპრაისი“ საქართველოს სახელმწიფოს ჰოლანდიის სასამართლოში უჩივის და 6 მლნ.-ს დაბრუნებას სთხოვს.

როგორც კარბელაშვილმა განაცხადა, აღნიშნულმა კომპანიამ 1998 წელს „თბილსრესისთვის“ 1 200 000 დოლარის ბენზინი შემოიტანა, თუმცა ეს თანხა დღემდე ენერგეტიკის სამინისტრომ არ გაისტუმრა და ვალი გარკვეული მაქინაციებით 6 მლნ. დოლარამდე გაიზარდა.

„დავამხობთ სააკაშვილს, დავსვამთ გიორგაძეს“!

რუსეთის სახელმწიფო სათათბიროს დეპუტატმა ალექსი მიტროფანოვმა თბილისის დაბომბვა გადაწყვიტა. „საქართველოს პარლამენტის განცხადება დსთ-დან რესპუბლიკის შესახლო გასვლის შესახებ იმას მოწმობს, რომ თბილისმა აფხაზეთის და სამხრეთ ოსეთის პრობლემების სამხედრო გზით გადაწყვეტის კურსი აიღო. ამის შესახებ, დღეს საინფორმაციო სააგენტო „როსბალტისთვის“ მიცემულ ინტერვიუში რუსეთის სახელმწიფო სათათბიროს დეპუტატმა ალექსი მიტროფანოვმა განაცხადა.

ის დარწმუნებულია, რომ საქართველო დსთ-დან გავა და „ერთი წლის შემდეგ აშშ-ის დახმარებით აფხაზეთის და სამხრეთ ოსეთის ხელში ჩაგდებას შეეცდება“.

„ისინი შეიძლება მხოლოდ რუსეთის მხრიდან გამაფრთხილებელმა დარტყმამ შეაჩეროს. თბილისი უნდა დაიბომბოს, ისე, როგორც 1999 წელს ამერიკელებმა ბელგრადი დაბომბეს,“ — განაცხადა რუსეთის პარლამენტის დეპუტატმა.

მიტროფანოვი თვლის, რომ საქართველოს მომავალი პრეზიდენტი პრორუსული პოლიტიკოსი უნდა იყოს. „დავამხობთ სააკაშვილს, დავსვამთ გიორგაძეს და ყველაფერი წესრიგში იქნება“, — აღნიშნა ალექსი მიტროფანოვმა.

ინტერპრესნიუსი

◎ რას წერენ, რას ამბობენ ჩვენზე

„ვარდების რევოლუციის“ ორი წლისთავი

(პირველი გვერდიდან)

რ. ორუჯევი, „ეხო“ (აზერბაიჯანი), 22 ნოემბერი.

ЭХО

იგი ასევე მიზნად ისახავს რეგიონული თანამშრომლობის განვითარებას. საქართველოში უდიდეს მნიშვნელობას ანიჭებენ ურთიერთობას აზერბაიჯანთან, მთელი რიგი პროექტების ერთობლივ განხორციელებას. და ვფიქრობ, რომ ის პროცესები, რომლებიც რეგიონში მიმდინარეობს, პოზიტიურია, და საქართველო აქტიურ როლს ასრულებს მათ განვითარებაში.

აზერბაიჯანთან, უკრაინასთან, ბალტიის ქვეყნებთან ერთად, როგორც სუამის ფარგლებში, ისე უფრო ფართო ფორმატით, საქართველო ახორციელებს მთელ რიგ პროექტებს, რომელთა მიზანია ევროატლანტიკურ სივრცეში აზერბაიჯანის და საქართველოს სწრაფი ინტეგრაციისთვის ხელის შეწყობა. საქართველოში სადღეისოდ ჯერ კიდევ ძალზე ბევრია გასაკეთებელი, რეფორმები ჯერ მხოლოდ სანყის სტადიაშია.

— იმის მიუხედავად, რომ აზერბაიჯანის მთელმა რიგმა ოპოზიციურმა ძალებმა სცადეს ჩვენთან ასეთივე რევოლუციის მოხდენა, რაც, არ დასრულებულა წარმატებით, ოფიციალურ თბილისს, თავის ურთიერთობა აზერბაიჯანის მიმართ არ შეუცვლია...

— ჩვენს ქვეყნებში სხვადასხვაგვარი სიტუაციაა და ყოველად დაუშვებელია აზერბაიჯანში ამჟამად შექმნილი ვითარება შევადაროთ იმ სიტუაციას, რომელიც საქართველოში სუფევდა „ვარდების რევოლუციამდე“. უწინარეს ყოვლისა, მე მსურს, განსაკუთრებით გავუსვა ხაზი დიდ განსხვავებას, რომელიც არსებობს ქართველ დემოკრატთა ლიდერსა და იმ პირებს შორის, რომლებიც აზერბაიჯანში რევოლუციის მოხდენაზე აცხადებდნენ პრეტენზიას.

◎ აქცია

„ტოტალიტარობიდან ტირანიამდე“, — ასე შეაჯამა „ვარდების რევოლუციიდან“ ორი წლისთავი საზოგადოებრივმა მოძრაობამ „ანტისოროსმა“. პრესკონფერენციაში, რომელიც გალერეა „DIDI“-ში გაიმართა, მონაწილეობდნენ: პარტია „სამართლიანობა“, კონსერვატიულ-მონარქისტული პარტია, სახალხო პარტია, პარტია „XXI საუკუნე“, ლეიბორისტული (შრომის) პარტია.

„ვარდების რევოლუციის“ და „ეროვნული“

საზოგადოებრივი მოძრაობა „ანტისოროსის“ აღმასრულებელი დირექტორის პაატა აბაშიძის თქმით, პრესკონფერენციის თემა „ტოტალიტარობიდან ტირანიამდე“ განაპირობა ქვეყანაში შექმნილმა ვითარებამ: „შეზღუდულია სიტყვის თავისუფლება, მიღებულია საკანონმდებლო აქტები, რომლებიც ადამიანის უფლებებს ზღუდავს. ფაქტობრივად, უგულებელყოფილია უდანაშაულობის პრეზუმფცია“.

პაატა აბაშიძის განმარტებით, საზოგადოებრივი მოძრაობის მიზანია ქვეყანაში მოქმედი კანონების ფარგლებში შეეწინააღმდეგონ ხელისუფლებას სიცრუეში. „ეროვნულმა ფასეულობებმა გადაარჩინა ჩვენი ქვეყანა. თუ მათ წაგვართმევენ, ჩვენი ქვეყანაც აღარ იარსებებს“.

„ანტისოროსის“ დამფუძნებლის მაია ნიკოლეიშვილის თქმით, ჩვენს ირგვლივ არსებული ამდენი სიცრუე უკვე აუტანელია. „საქართველოში რეალურად ავტორიტარიზმიდან ტირანიამდე მივდივართ. ეს ქართულმა საზოგადოებამ იცის, მაგრამ ჩვენს ქვეყანაში ზეიმზე ჩამოსულმა ადამიანებმაც უნდა იცოდნენ, რა განწყობაა სინამდვილეში ქართულ საზოგადოებაში“.

ელიზბარ ჯაველიძემ („XXI საუკუნე“) „ანტისოროსის“ გასაწევრიანებლად მოუწოდა იმ ადამიანებს, ვისაც საქართველო და საკუთარი ერი უყვარს და არა თავისი თავი საქართველოში. საჭიროა ხალხის გაერთიანებაო.

„რაც ორი წლის წინათ საქართველოში მოხდა, „ვარდების რევოლუცია“ კი არ იყო, არამედ ძველმა მაოხრებელმა გზირმა ედუარდ შევარდნაძემ თავის აღზრდილებს გადაბარა ხელისუფლება. დაიდგა სპექტაკლი. იმის მაგვარად, რომ ამ ვარდებს თუ კოკრებს ჩვენთვის სურნელი და ესთეტიური სიამოვნება მოეტანა, პირიქით მოხდა — უბედურება მოგვიტანა“, — თქვა მან.

პრესკონფერენციის შემდეგ, გალერეაში, გაიხსნა ფოტოკონკურსი „ვარდების რეჟიმი და ოპოზიცია“, რომლის ორგანიზატორი იყო პარტია „სამართლიანობის“ თბილისის საქალაქო ორგანიზაცია.

დარბევის, ცემისა თუ პირადი ანგარიშსწორების ამსახველმა ფოტოებმა დამთვალიერებელთა დიდი დაინტერესება გამოინვია. ისინი, თითქოსდა, მოზეიმე ხელისუფლების ალტერნატივას წარმოადგენდნენ: ნაწამები ადამიანებით, მშიერი ბავშვებით, სუსხიანი გისოსებით, შავი ვარდებით...

საგამოფენოდ, ეიურიმ 15 ავტორის ასამდე ფოტო შეარჩია.

სამი მთავარი ფულადი პრიზის მფლობელები გახდნენ: **ფრიდონ გეგეშიძე (პირველი ადგილი), ჯემალ კასრაძე (მეორე ადგილი), ლალა ლაბაძე (მესამე ადგილი).**

ნომინაციაში „ყველაზე მძაფრი სიუჟეტი“ გაიმარჯვა **მაია თოფურიამ;** ნომინაციაში „ყველაზე ახალგაზრდა მონაწილე“ ყველას აჯობა **ქეთევან კახურაშვილმა,** ხოლო დამთვალიერებლის სიმპათია დაიმსახურა **ლევან ლომაძის** ნამუშევარმა.

თამარ შაიშმელაშვილი

სურათზე: გამოფენის ექსპონატები.

„ეროვნული რეჟიმი და ოპოზიცია“

ქვეყანაში ზეიმზე ჩამოსულმა ადამიანებმაც უნდა იცოდნენ, რა განწყობაა სინამდვილეში ქართულ საზოგადოებაში“.

ელიზბარ ჯაველიძემ („XXI საუკუნე“) „ანტისოროსში“ გასაწევრიანებლად მოუწოდა იმ ადამიანებს, ვისაც საქართველო და საკუთარი ერი უყვარს და არა თავისი თავი საქართველოში. საჭიროა ხალხის გაერთიანებაო.

„რაც ორი წლის წინათ საქართველოში მოხდა, „ვარდების რევოლუცია“ კი არ იყო, არამედ ძველმა მაოხრებელმა გზირმა ედუარდ შევარდნაძემ თავის აღზრდილებს გადაბარა ხელისუფლება. დაიდგა სპექტაკლი. იმის მაგვარად, რომ ამ ვარდებს თუ კოკრებს ჩვენთვის სურნელი და ესთეტიური სიამოვნება მოეტანა, პირიქით მოხდა — უბედურება მოგვიტანა“, — თქვა მან.

პრესკონფერენციის შემდეგ, გალერეაში, გაიხსნა ფოტოკონკურსი „ვარდების რეჟიმი და ოპოზიცია“, რომლის ორგანიზატორი იყო პარტია „სამართლიანობის“ თბილისის საქალაქო ორგანიზაცია.

◎ განსჯა

ჩვენ პრაქტიკულად საქმე გავირთულეთ აფხაზეთთანაც და სამხრეთ ოსეთთანაც

ამბობს პოლიტოლოგი რამაზ სამყარელიძე

— ბატონო რამაზ, როგორია თქვენი აზრი ხელისუფლების მუშაობის შესახებ რევოლუციის შემდგომ პერიოდში?

— ხელისუფლების შეფასება ორ წელიწადში რთულია. ორი წელი არ არის ის დრო, რომელშიც პოლიტიკურ ძალას სტრატეგიული ამოცანების გადაწყვეტა შეუძლია. ბუნებრივია, ამ ორწლიან შეფასებას ვერ ექნება იმის პრეტენზია, რომ ის საბოლოოა, მაგრამ ვინაიდან თვითონ ხელისუფლებამ შემოგვთავაზა შეფასება, მაშინ ჩვენც ავყვეთ მას, ისტორია კი მოგვიანებით თავის სათქმელს იტყვის.

სადღეისოდ დადებითი მოვლენების მხრივ მნიშვნელოვანია რამდენიმე გარემოება. თვითონ ნაბიჯი, რომლითაც ეს პოლიტიკური ჯგუფი ხელისუფლებაში მოვიდა, შორს არის იდეალურისგან. ამისათვის მას კონსტიტუციაზე გადაბიჯება მოუწია, ქვეყანაც ამოვარდა საკონსტიტუციო რეჟიმიდან. სატრაბახოა ის, რომ ყველაფერი უსისხლოდ დამთავრდა. ქვეყანა იდგა იგივე საფრთხის წინაშე, რაც მოხდა სამოქალაქო ომის შემდეგ. ერთ-ერთი პირველი მიღწევა ამ ხელისუფლებისა სწორედ ის იყო, რომ მიუხედავად არაკონსტიტუციური ფრაგმენტისა, ქვეყანაში ქაოსი არ დამდგარა. ის, რომ შემდეგ ხელისუფლებამ ჩაატარა არჩევნები და მიიღო ხმები, გასაკვირი არ არის. საქართველოში ჩვეულად იქცა, — ვინც ხელისუფლებაში მოვა, ამა თუ იმ გზით, არჩევნებშიც ის იმარჯვებს. ეს იმანაც განაპირობა, რომ წინა ხელისუფლების მიმართ დაგროვილი იყო უზარმაზარი საპროტესტო მუხტი.

— მოსახლეობის გული დღევანდელმა ხელისუფლებამ მაშინ მრავალფეროვანი დაპირებებით მოიგო. ასრულებს მათ?

— დღეს არ შეიძლება ამ კითხვას სრული პასუხი გაეცეს. მათ შეუძლიათ გვითხრან, რომ დანაპირებს შეასრულებენ შემდეგ ორ წელიწადში. ახლა პოზიტიურია ისეთი ფაქტები, როგორიცაა ასლან აბაშიძის რეჟიმის ლიკვიდაცია, რაც პოლიტიკური თვალსაზრისით უდავოდ ძლიერი ნაბიჯი იყო. მნიშვნელოვანია ისიც, რომ მოხერხდა იმ რაოდენობის თანხების ამოღება და ბიუჯეტში შეტანა, რომლის ანალოგი აქამდე არ ყოფილა. ყურადღებას აღარ გავამახვილებ დანარჩენ საკითხებზე, რომლებსაც პოლიტიკური დატვირთვა არა აქვს: ბანაკები, პატრული, ბავშვებისთვის გასართობი სკვერები, რაც, ცხადია, პოზიტივის მომტანია, მაგრამ ნუ დაგვავიწყდება, რომ ლენინსაც უყვარდა ბავშვები და ჰიტლერიც აგებდა გზებს, მაგრამ ეს ნაბიჯები პოლიტიკურ კურსს არ ასახავს.

რაც შეეხება სტრატეგიული რანგის შეცდომებს, რომელიც იმედია გამოსწორდება დარჩენილ პერიოდში, ეს არის გადაჭარბებით დაყრდნობა ადმინისტრაციულ ხერხებზე, შოუს ფორმით დადგმული დაჭერები, სასამართლოები, რომლებიც რეალურად პროკურატურის გაგრძელებაა და სხვა.

ამ ყველაფრის ლოგიკური შედეგია ის, რომ დღეისათვის, ვიდრე ოდესმე, საზოგადოებაში არის განცდა სასამართლო ხელისუფლების არარსებობისა. დამკვიდრდა შიშის, სიმკაცრის სინდრომი, რაც, თავის მხრივ, ხელს უწყობს გადასახადების ამოღებას, მაგრამ ამის პარალელურად ვიღებთ უკვე მეორე სურათს, — ქვეყანაში სამართალი არ იგრძნობა. ამის ერთ-ერთი შედეგია ის, რომ ნელნელა, როგორც მინიმუმ, ბიზნესი ხდება გაუბედავი და, როგორც მაქსიმუმ, იხურება ან გადის საზღვარგარეთ, იმის იმედით, რომ იქ იპოვის ხელსაყრელ პირობებს. ბიზნესისგან საქართველოს დაცლა შეიძლება კრიზისის წყარო გახდეს ქვეყანაში.

ერთ-ერთი დღევანდელი ხელისუფლების პრობლემა არის იმ ადამიანების არაკომპეტენტურობა, რომლებზეც მიმდინარეობს სკვერები, ცხადია, პოზიტივის მომტანია, მაგრამ ნუ დაგვავიწყდება, რომ ლენინსაც უყვარდა ბავშვები და ჰიტლერიც აგებდა გზებს, მაგრამ ეს ნაბიჯები პოლიტიკურ კურსს არ ასახავს.

◎ შეფასება

ლევან ბერძენიშვილი:

თუ მიხეილ სააკაშვილიც დასცინებს ხალხს, რევოლუცია დასრულებულად არ ჩაითვლება

საქართველოს ხელისუფლება „ვარდების რევოლუციის“ მეორე წლისთავს აღნიშნავს. ოპოზიცია თვლის, რომ ამ მოვლენის პომპეზური აღნიშვნა არ ღირს და ამისათვის ქართული საზოგადოების დრო და ენერგია არ უნდა დაიხარჯოს.

„ვარდების რევოლუციის“ მეორე წლისთავთან დაკავშირებით „ინტერპრესნიუსი“რესპუბლიკური პარტიის ლიდერს ლევან ბერძენიშვილს ესაუბრა.

— როგორ შეაფასებდით ხელისუფლების საქმიანობას რევოლუციიდან განვლილ ორ წლიწადში, რომლის იუბილესაც პომპეზურად აღნიშნავენ?

— არასდროს ვიყავი და არც ვიქნები მომხრე პომპეზური აღნიშვნებისა. არც ერთი ღონისძიება არ ღირს იმად, რომ ამაზე დაიხარჯოს ქართული საზოგადოების დრო და ენერგია. საქართველოში რევოლუცია სწორედ იმიტომ მოხდა, რომ პომპეზურობა არ იყოს და იყოს ნორმალური, ჩვეულებრივი ცხოვრება. სამწუხაროდ, გადახვევა მოხდა.

სააკაშვილის განცხადებამ, საქართველოს მოსახლეობას ორი დაბადების დღე აქვსო, აწყენინა ხალხს, ვისაც ჭგონია, რომ სამი დაბადების დღე აქვს. მაგალითად, 9 აპრილიც მისი დაბადების დღე იყო და ზვიად გამსახურდიას როლი თითქოს მიიჩქმალა და ასე შემდეგ.

ჩემთვის ძალიან დიდი და სერიოზული მნიშვნელობა არა აქვს, რას იტყვიან რევოლუციის დღეებზე შთამომავლები. ჩემთვის მნიშვნელოვანია, როგორ იცოცხლებს ეს რევოლუცია და მისი იდეები. რევოლუცია საზოგადოების დიდი და სერიოზული გამარჯვება იყო, მაგრამ ეს რევოლუცია არ დასრულებულა და ის ყოველთვის მოხდება, სანამ საზოგადოება არ მიაღწევს იმას, რაც უნდოდა.

რევოლუცია იმიტომ მოხდა, რომ შევარდნაძე ქართველ ხალხს დასცინებდა. თუ სააკაშვილიც დასცინებს ქართველ ხალხს და ამის ნიშნები შეიმჩნევა, რევოლუცია დასრულებულად არ ჩაითვლება.

რევოლუცია კონკრეტულად ერთი კაცის, შევარდნაძის წინააღმდეგ კი არ ხდებოდა, ეს მოხდებოდა ნებისმიერი პრეზიდენტის წინააღმდეგ, რომელიც არ ამბობს იმას, რასაც ფიქრობს და ფიქრობს იმას, რასაც არ უდა ფიქრობდეს.

შესაბამისად, რევოლუციის შედეგების შეფასებისას პლუსების და მინუსების დათვლა ხდება ხოლმე და თუკი მინუსები გადაჭარბებენ პლუსებს, რევოლუცია ხელახლა მოხდება. ეს არის რევოლუციის, როგორც ისტორიული მოვლენის შინაარსი და ხასიათი. რევოლუციის თარიღის აღნიშვნით, შეიძლება დავაშოროთ იგი თავის რეალურ მიზნებს.

— რევოლუციის მეორე წლისთავზე ხელისუფლების საქმიანობაში პლუსები უფრო მეტია თუ მინუსები?

— გაარჩინა, ვინ როგორ ითვლის. მაგალითად, თუ მისაღები გამოცდების კუთხით შევხედავთ, პლუსი მეტია, რა თქმა უნდა, ვიდრე მინუსი. 100-ით ნულია გამარჯვება ძველ და ახალ სისტემებს შორის. თუ სწავლის ხარისხზე ვილაპარაკებთ, აქ მინუსები აღემატება პლუსებს, რადგან შევრადნაძის დროსაც კი უმაღლეს სასწავლებლებში რაღაცა ისწავლებოდა. ახლა კი უმაღლეს სასწავლებლებში ვითარება სულ უფრო დრამატული ხდება, ანუ განათლების რეფორმაში არის შუქ-ჩრდილი, პლუსიც არის და მინუსიც. ძნელია იმის თქმა, რომელი მეტია ამ სფეროში.

საერთოდ თუ დავითვლით ხელისუფლების საქმიანობის პლუსებს და მინუსებს, მინუსები უფრო მეტია, ვიდრე პლუსები. საქმეები ყველგან ვერ გამოსწორდა

და ბევრ ადგილას დარჩა გამოუსწორებელი. მთლიანობაში, დღევანდელი დღე გუშინდელ დღეს მაინც ჯობია, იმიტომ, რომ ჩვენ დღეს ის მაინც ვიცით, სად გვაქვს მინუსი და როგორ შეიძლება მისი გამოსწორება.

ამ თვალსაზრისით, რევოლუციამ უკვე მოახდინა ყველაზე მთავარი — საქართველოში არასოდეს იქნება პრეზიდენტებისადმი ფანატიზმი. ჩვენ უკვე რევოლუციამ გვითხრა, რა არის პრეზიდენტი, რას ნიშნავს და როგორ შეიძლება მასთან ლაპარაკი. ამ თვალსაზრისით სააკაშვილმა უნდა იცოდეს, რომ ის დრო, როცა საქართველოში პრეზიდენტს ღმერთებად აცხადებდნენ, წავიდა. ამას თავად მან შეუწყო ხელი და დროის დაბრუნებას ტყუილად ცდილობენ.

— ბატონო ლევან, რევოლუციის წინა პერიოდში თქვენი გუნდი, რესპუბლიკური პარტია ახალი პოლიტიკური ძალის ერთ-ერთი შემადგენელი ნაწილი იყო. სააკაშვილს ბევრმა მხარი იმიტომაც დაუჭირა, რომ თქვენი ინტელექტუალური გუნდი მის გვერდით იდგა. რატომ გამოეყავით პრეზიდენტ სააკაშვილის გუნდს, რა იყო ამის მიზეზი?

— ჩვენ ვიყავით და დავრჩით რევოლუციის ერთგულები. ანუ, ოპოზიციაში დღეს არიან ის ადამიანები, რომლებიც არიან ყოფილი რევოლუციონერები და ისინი, რომლებიც მაშინვე არ მიესალმენ რევოლუციას.

რესპუბლიკელებიც და კონსერვატორებიც ე. წ. რევოლუციური ოპოზიციის წარმომადგენელები ვართ. ჩვენ ვიყავით ერთად და ამაში ცუდს არაფერს ვხედავ. პირიქით, მე მგონი ძალიან საამაყო იყო, რომ ჩვენ ამ რევოლუციაში ერთად ვმოქმედებდით. არჩევნებზე ერთად გავედით და მერეც ერთად ვიყავით, სანამ ჩვენი მიზნები შეესატყვისებოდა ერთმანეთს.

ჩვენგან წამოვიდა ლოზუნგი — „საქართველო შევარდნაძის და აბაშიძის გარეშე“. როგორც კი მივაღწიეთ მდგომარეობას, როცა აღარ იყო შევარდნაძე და აბაშიძე, ამის მერე გამოჩნდა პრობლემები.

პირველად პრობლემები გაჩნდა, როდესაც პრეზიდენტმა მეტისმეტად გააძლიერა თავის ხელისუფლება, შეასუსტა პარლამენტი და სასამართლო ხელისუფლება 2004 წლის თებერვლის საკონსტიტუციო ცვლილებებით. მაშინ ჩვენ წინ კიდევ გვქონდა აჭარის საკითხი, ამიტომ მიუხედავად ჩვენ შორის კამათისა, ჩავთვალეთ, რომ ამის გამო უმრავლესობიდან არ წავსულიყავით.

აჭარაში არჩევნების ჩატარების დროს ჩვენ გვაგრძნობინეს, რომ ჩვენი პოლიტიკური სახეების დანახვა აჭარაში, ბათუმში მათ არ აინტერესებთ. ამიტომ ჩვენ ვერ შევქმენით ერთიანი სია, ცალკე გავედით. მიუხედავად ამისა, თბილისში ვაგრძელებდით თანამშრომლობას. ასეთი რამ ბევრ ქვეყანაში ხდება, ცენტრალურ დონეზე თანამშრომლობენ პარტიები და კონკურენტები, მაგრამ ადგილობრივ, ავტონომიების დონეზე ან მიწების დონეზე, როგორც გერმანიაშია, ასეთი რამ სრულიად დასაშვებია.

ამ მაღალ პოლიტიკურ გამოცდას უმრავლესობამ ვერ გაუძლო და აჭარაში ჩვენ ისეთი ბრძოლა გაგვიმართეს, როგორიც შეიძლება გაუმართო არა პარტნიორს და მოწინააღმდეგეს, არამედ დაუძინებელ მტერს და დღემდე ჩვენი მისამართით მიუღებელი გამონათქვამები ისმარება.

აჭარის არჩევნების შემდეგ საქართველოს ხელისუფლებამ თავისი ნამდვილი სახე გამოავლინა და დაიწყო გადახვევა რევოლუციის გზიდან.

ჩვენ მივესალმებით რევოლუციას და აღვნიშნავთ კიდეც მის ორი წლისთავს, ოღონდ გაცილებით უფრო მოკრძალებულად. ჩვენ ხელისუფლებისაგან განსხვავებით, გვახსოვს რას ითხოვდა რევოლუცია: — მეტ დემოკრატიას და პასუხისმგებლობას და არა ხალხის მოტყუებას.

ხელისუფლება დღეს ხალხს ატყუებს და ეს ჩვეულებრივი რამ გახდა. საერთოდ ქვეყნის მართვა პიარ-ტექნოლოგიებზე გადავიდა და ძალიან ბევრი რამ მოხდა უარყოფითი, რომელიც, რა თქმა უნდა, არ შეესაბამება რევოლუციის მიზნებს. მაგალითად, შევარდნაძე ვერ გაბედავდა მუზეუმების გასხვისებას.

— ბატონო ლევან, ამიტომაც იშვა თქვენი პარტიის წიაღში ლოზუნგი — „საქართველო შევარდნაძის ნარჩენების გარეშე“?

— ჩვენ ლოზუნგი „აჭარა აბაშიძის ნარჩენების გარეშე“ აჭარის არჩევნებზე გვქონდა. ვთქვით, რომ შევარდნაძის ნარჩენები ჯერ კიდევ მრავლად არიან. რევოლუციური ხელისუფლება ქვეყანას შევარდნაძის მეთოდებით მართავს. შევარდნაძის მმართველობის სტილი აღმოფხვრილი არ არის, თუმცა ალაგ-ალაგ, რაღაც ცვლილებები შეინიშნება.

— რაც ჯარი გვყავს, ის მთავარსარდალია და რაც მთავარსარდალია, ის ჯარია, ანუ რეალურად არც ერთი გვყავს და არც მეორე. ეს არის პიარზე აწყობილი, კლიპებში მოთამაშე ჯარი და ჯერჯერობით მეტი არაფერი. ჩვენ გვაქვს მაგალითები, როცა სახელმწიფომ მოიცადა, მოძალიერდა და მერე ტერიტორიული პრობლემა გადაწყვიტა. მაგალითად, ხორვატებმა ორი წელი არ იომეს, ჯარი გააძლიერეს და ერთ კვირაში სადავო ნაწილი შემოიერთეს. ჩვენთან კი ვინ უნდა იომოს, — ამ ტაშ-ფანდურა რეზერვისტებმა, რომლებიც დასავლეთში თუ ომი იქნება, აღმოსავლეთში გაიქცევიან, აღმოსავლეთიდან კი დასავლეთში და მზეს მოასწრებენ ჩასვლას? ყველაფერი ეს უცოდინრობის, უწიგნურობისა და გაუნათლებლობის ბრალია. რეზერვისტი მაშინ არსებობს, როცა არსებობს არმია, რეზერვისტი ამიტომ ჰქვია. დღეს კი სად გვყავს არმია?

— შექმნილი ვითარებიდან გამოსავალს რაში ხედავთ?

— ერთადერთი გამოსავალი ამ ხელისუფლების წასვლაშია. დიდი სურვილი მაქვს, ეს ყველაფერი მშვიდობიანი გზით მოხდეს, ოღონდ ამაში ეჭვი მეპარება, ამიტომ ვფიქრობ, ამათ დამხობა მოუწევთ. ჩვენს ქვეყანას ტრადიციად ექცა გადატრიალებით ხელისუფლების შეცვლა. მათ ნაცვლად კი უნდა მოვიდეს ძალა, რომელიც ქვეყანას ქვეყანას დაამსგავსებს.

— და ვინ გესახებათ ასეთ ძალად?

— მე ვინც მესახება, ის ძალა მარტო ვერ მოვა. ერთადერთი პოლიტიკური ორგანიზაცია, რომელსაც წარმოდგენა აქვს, თუ რა უნდა გაკეთდეს, ეს ტრადიციონალისტთა კავშირია...

ლელა ხვადაგიანი

◎ ინფორმაცია

ფოტოებზე ასახული დღევანდელობა

საქართველოს პარლამენტის პლენარული სხდომის დარბაზის წინ „ვარდების რევოლუციის“ მეორე წლისთავისადმი მიძღვნილი ფოტოგამოფენა პარლამენტის თავმჯდომარის ნინო ბურჯანაძის ინიციატივით მოეწყო.

წარმოდგენილია „ვარდების რევოლუციის“ ამსახველი ფოტოები. საპარლამენტო ოპოზიციის წარმომადგენლები, რომლებიც რევოლუციის დროს დღევანდელ სახელისუფლებო ძალებთან ერთად იბრძოდნენ შევარდნაძის რეჟიმის დასამხობად, საკუთარ ფოტოებს ეძებდნენ, თუმცა ზვიად ძიძიგურმა და დავით ბერძენიშვილმა ის ვერ აღმოაჩინეს.

როგორც ოპოზიციის წარმომადგენლები აცხადებენ, ისინი „რევოლუციის წლისთავების აღნიშვნას წარმატებებს ამჯობინებენ, რადგანაც რევოლუციის წლისთავების აღნიშვნა მათ „ნაფტალინის“ სუნს ახსენებს“.

გაცოცხლებული მოვლენა 306 ათასი ლარი ჯდება

საქართველოს პარლამენტის შენობის წინ დაგეგმილი „ვარდების რევოლუციის“ მეორე წლისთავის აღსანიშნავი ღონისძიებების მოსამზადებელი სამუშაოები გუშინ დასრულდა.

დღეს პარლამენტის შენობის წინ შადრევნის ფონზე წყლის ფარდა ჩამოიშლება და ლაზერული სანახაობა გაიმართება.

როგორც „ინტერპრესნიუსს“ ღონისძიების მუსიკალურმა პროდიუსერმა, მარინა ბერიძემ განუცხადა, რევოლუციის იუბილესადმი მიძღვნილ კონცერტში მონაწილეობას მიიღებენ მსოფლიო ბანი პაატა ბურჭულაძე, დიდ ბრიტანეთში მოღვაწე ცნობილი ქართველი შემსრულებელი ქეთი მელუა, პიანისტი ვალერიან შიუკაშვილი, ასევე, სუხიშვილების ნაციონალური ბალეტი და თბილისის ოპერისა და ბალეტის აკადემიური თეატრის საბალეტო დასი.

„სუხიშვილების ნაციონალური ბალეტი ქართველი მაყურებლის წინაშე „ხორუმის“ ახალ ვერსიას წარმოადგენს, რომელიც ილიკო (უმცროსი) სუხიშვილმა სპეციალურად რევოლუციის იუბილესთვის დადგა“, — აღნიშნა მარინა ბერიძემ.

თავისუფლების მოედანზე პრეზიდენტი მიხეილ სააკაშვილი თბილისში სტუმრად მყოფ პრეზიდენტებთან ერთად საფუძველს ჩაუყრის „თავისუფლების მონუმენტს“. საზეიმო ღონისძიებები პარლამენტის წინ მასშტაბური კონცერტითა და დიდი ფოიერვერკით დასრულდება.

„ვარდების რევოლუციის“ მეორე წლისთავისადმი მიძღვნილი ღონისძიებების ჩატარება საქართველოს მთავრობას 306 ათასი ლარი დაუჯდება. აღნიშნული ღონისძიებებისთვის თანხა მთავრობის სარეზერვო ფონდიდან გამოიყოფა.

ქუთაისელები ცაზე მიხეილ სააკაშვილის პორტრეტს დახატავენ

ქუთაისის მთავრობა „ვარდების რევოლუციის“ მეორე წლისთავს კულტურულ-გასართობი ღონისძიებებით აღნიშნავს.

დავით კაკაბაძის სახელობის გალერეაში კამერული ორკესტრის მუსიკის თანხლებით სტუმრების მიღება გაიმართება, სადაც გამოფენა „ქუთაისი და ქუთაისელები“ გაიხსნება.

ლადო მესხიშვილის სახელობის აკადემიურ თეატრში ქართული ფოკლორული სანახაობა გაიმართება. დღის ბოლოს ფოლკლორული ანსამბლი „ნაბადი“ კონცერტს გამართავს, რომლის დასრულების შემდეგ ღია ცის ქვეშ 20-წუთიანი ფოიერვერკები მოეწყობა.

როგორც „ინტერპრესნიუსისათვის“ გახდა ცნობილი, ფოიერვერკით ცაზე მიხეილ სააკაშვილის პორტრეტი დაიხატება. ეს ფოიერვერკი სპეციალურად უკრაინიდან გამოგზავნილი საჩუქარია.

ინტერპრესნიუსი

◎ გულისთქმა

ილია ბარამიძე

...შენით კი ყველა ომი მოვიგეთ

ჰიმნი ქართულ დროშას

ქართულო დროშავ, ჩემი სალამი,
გმადლობ, რომ შენით ვიცი, ვკვდები სად.
შენ დამიფარე, შენვე ძალა მეც
შენს მსახურს ჯვართა შენთა ქებისად.

შემინირია შენთვის ტარიგად,
ღვთით ბოძებული რაც მაქვს, რაც ვიცი.
ხუთგზის წმინდანო, ხუთი ჯვარი გაქვს
და ხუთივეზე მზად ვარ ჯვარცმისთვის.

ამ მიწას ჩემი სისხლიც აცხია,
მისთვის დაღვრილი, მაგრამ... უშენოდ.
ნუ გამახსენებ იმ წლებს მარცხიანს,
გაგვიძეს, მამულს უნდა ვუშველოთ!

არ გაღიარეს დროშა-ბატონად
და შენც გაგწირეს ერთ დროს უღმერთოდ,
როცა სამთავრო-სათავადონი
ერთმანეთს, როგორც მგლები, ულრენდნენ.

წელს კი მარნეულს გნახე მეჩეთთან,
თათრის ბიჭუნას მკერდს უმშვენებდი.
ჩემს ღიმილზე რომ ბიჭი შეჩერდა,
მიზეზი იყავ მხოლოდ შენ ერთი.

რა ბედნიერი ვიყავი იმ დღეს,
ლექსში ვერ ჩავტევ და ცდაც არა ღირს.
— რა გაბნევია? — ბიჭუნას ვკითხე,
მითხრა:
— ქართველი... დროშა... ალაჰი.

თუმც გახურია ახლა მრუდე ცა,
გამოიდარებს შენით ხვალისთვის...
და იფრიალეს მერეც, როდესაც
აღარ იქნება ჩემი ძვალიც კი.

ყელში გასჩრიხარ ერთ დროს ხალიფატს,
ქმნილი ღვთის ხატად და ღვთის მოშიშად.
აფრიალდები, ვიცი, ხვალ იქაც,
სადაც ადგილი არის დროშისა.

სად არ ვიბრძოდით, ჩვენში, ხანაც სხვის
ომებში გვედგა მნარე ბლოვის დღე.
უშენოდ ყველა ომში დავმარცხდით,
შენით კი ყველა ომი მოვიგეთ.

როცა მაისი ჩვენი ზამთრობდა,
შენ ახალ გმირთა აკვანს არწევდი
და არ ვართ გოჯი მიწის დამმომბი,
სხვისი კი გოჯი არ გვსურს არც ერთი.

დროშავ, სიმბოლოვ ძლევის, შეტევის,
მკვდრეთით აღმდგარო ჩვენთვის მიმე დროს,
შენთან არასდროს გადავშენდებით,
დედაო დროშავ, ხვალის იმედო.

◎ რადიკალური აზრი

ვინ უნდა ითმინო, ამ ცაშთავნდოს ჩეზერვისტებმა? —

კითხულობს ისტორიკოსი გუგაზ სანიკიძე

„ქართველები ერთობ უცნაურები ვართ, დილით ეკლესიაში დავდივართ, საღამოს კი მკითხავთან, გულზე ერთდროულად ჯვარიც გვკიდია და ზოდიაქოს ნიშანიც“. — ასე აფასებს საზოგადოების ნაწილს ისტორიკოსი, „სახალხო ფორუმის“ წევრი გუგაზ სანიკიძე. მასთან ვარდებს მოყოლილი ხელისუფლების მოღვაწეობაზე ვისაუბრეთ.

— ბატონო გუგაზ, ვარდების რევოლუციის შემდგომ ორი წელიწადი გავიდა. რამდენად წარმატებულია ეს განვლილი დრო?

— ეს არის ჩვენი საზოგადოების იმედების მსხვრევის ორი წელიწადი. რომ გითხრათ, ჩემი იმედებიც დაიმსხვრა-მეთქი, ტყუილი იქნება. მე ამ ხელისუფლებისგან კარგს არაფერს ველოდი. სამწუხაროდ, ჩვენი ხელისუფლების დიდ ნაწილს კიდევ აქვს შერჩენილი იმედები, რომლითაც ის დღესაც იკვებება. ჯერ დიდი არაფერი გაუკეთებიათ, მაგრამ თუ რამე გააკეთეს, საკვირველია, იმასაც როგორ მოაბეს თავი.

— ხელისუფლების წარმომადგენლები ხშირად გვახსენებენ პატრულს, უფასო „სასწრაფო დახმარებას“, ქუჩების მოასფალტებას და ა.შ.

— ეს მიღწევები კი არა, ხელისუფლების მოვალეობაა. დამნაშავე რომ უნდა დაიჭირონ, პოლიციის თანამშრომელს წვერი რომ უნდა ჰქონდეს გაპარსული და კბილები გამოხეხილი, ამაში ახალი არაფერია, ეს არ უნდა გაგვიკვირდეს. დანარჩენი რა?.. გზები დაადგეს, რომელიც ამ ზამთარშივე აიყრება. მერე ვიღაცა იტყვის, გუბაზს ცუდი ენა აქვს და გზებიც იმიტომ აიყარაო.

— ბატონო გუბაზ, თქვენ ოპოზიციონერი ხართ. როგორ ფიქრობთ, ამ ორი წლის მანძილზე, რამდენად კონსტრუქციული იყო ოპოზიცია და აკეთებდა თუ არა ის თავის საქმეს?

— რაც ხელისუფლებაა, ის ოპოზიციაა, იშვიათი გამონაკლისების გარდა. დღევანდელი პოზიციისა და ოპოზიციის დამკვეთი არის ჩვენი საზოგადოება, რომელსაც განსაზღვრული არა აქვს, რა სჭირდება, თვითონ არ იცის რა უნდა. სამწუხაროა, რომ წლები გადის და წმინდა საზოგადოებრივი სიმწიფის თვალსაზრისით ვერანაირ პროგრესს ვერ ვხედავ. ამიერიდან უფრო მეტ მატყუარას დაუჯერებს ასეთი ხალხი, ვიდრე აქამდე უჯერებდა.

— მაგრამ ოპოზიციას არ ძალუძს გააძლიეროს, სწორი კალაპოტით წარმართოს საზოგადოებრივი აზრი?

— ამ სახით, როგორც ოპოზიცია დღეს პოლიტიკაში მოღვაწეობს, არაფრის გაკეთება არ შეიძლება. ამის მიზეზია უმეტესწილად მეწვრილმანეობა და სტრატეგიული ამოცანების დაუსახაობა. არც ერთ ოპოზიციურ პარტიას, მცირე გამონაკლისის გარდა, არ სურს, შეცვალოს ეს ხელისუფლება. უბრალოდ, ლაპარაკია იმაზე, ვინ უფრო „მაგარი“ ოპოზიციონერი იქნება.

— მაგრამ რატომ პასიურობს მაშინ თქვენი ოპოზიციური გაერთიანება?

— იმიტომ, რომ ჩვენს გაერთიანებას არა აქვს ფული, ტელევიზიები და ჩვენი იდეები საზოგადოებაში მაინცდამაინც პოპულარული არ არის, რადგან ეს იდეები გარკვეულ სირთულეებს შეიცავს, ქართველები კი სირთულეებს ყოველთვის გაურბიან. მათ ურჩევნიათ იყოს მარტივი, მაგრამ ტყუილი. ჩვენ ვამბობთ, — რომ ქვეყნის აღმშენებლობისთვის შესასრულებელია რამდენიმე პირობა, კერძოდ: საკონსტიტუციო ცვლილება, ადმინისტრაციულ-ტერიტორიული მოწყობა, საგადასახადო სისტემის რეორგანიზაცია, ეს საკმაოდ რთული და მტკივნეული საკითხებია ვიღაცეებისთვის, სწორედ ამიტომ ადამიანებს ურჩევნიათ, დაიჯერონ სააკაშვილის ტყუილი, რომ გადასახადი შემცირდება და ხელფასები გაიზრდება. ადამიანები სიმართლეს გაურბიან, ტყუილი კი ყოველთვის კარგი მოსასმენია, ოღონდ დიდხანს ვერ ძლებს. ასე რომ, ჩვენი გაერთიანება, დღეის მდგომარეობით, საზოგადოებას პერიოდულად თავს ახსენებს, თორემ რეალურად ჩვენც ვერაფერს ვაკეთებთ. ამიტომ, ვფიქრობ, თვისობრივად უნდა შეიცვალოს ოპოზიციის მდგომარეობა, უნდა მოხდეს რამდენიმე ძალის გამსხვილება და ამაზე ვმუშაობთ კიდეც.

— ვინ არიან ეს ძალები?

— ჩვენ კარგი ურთიერთობები ჩამოგვიყალიბდა ლეიბორისტებთან, რესპუბლიკელებთან, გარკვეული კონსულტაციები გვაქვს კონსერვატორებთან, ამ ბოლო დროს საკმაოდ გააქტიურდნენ მრეწველები, რასაც მივესალმებით და მათთანაც გვაქვს საერთო მოსაზრებები. ამიტომ უახლოეს მომავალში საზოგადოებას შევთავაზებთ ალტერნატიულ წინადადებებს, თუ როგორ უნდა წარიმართოს ჩვენი საქმიანობა.

ოპოზიციამ ერთიანი კონცეფცია უნდა დადოს.

რა არ ვარგა, ეს გასაგებია, მაგრამ რა არის კარგი, ამაზე, რეალურად, არავინ ლაპარაკობს. ხელისუფლებას ამხობენ და ახალი მოჰყავთ იმიტომ, რომ წინა ხელისუფლება არ ვარგოდა, მაგრამ სააკაშვილი ისე გახდა პრეზიდენტი, რომ მისთვის არავის უკითხავს, თუ რას აპირებდა. გასაგებია, რომ საქართველო უნდა იყოს მთლიანი, ეს ყველას გვინდა, მაგრამ როგორ აპირებენ ამას? ქვეყანაში გაჭირვებაა, უმუშევრობაა, უსამართლობაა... რატომ იცხოვრებს აფხაზი და ოსი ასეთ ქვეყანაში?..

— ორი წლის წინათ ამ ხელისუფლების ერთ-ერთი დაპირება კონფლიქტების მოგვარებაც იყო, დღეს როგორ შეაფასებდით კონფლიქტურ ზონებში არსებულ ვითარებას?

— ძალიან მძიმე მდგომარეობაა. ცხინვალი და აფხაზეთი დაკარგული რომ გვაქვს, ეს ცხადია, მაგრამ გაფორმება მოხდება ამისი და ყველაზე საინტერესო ის იქნება, რომ ამას გაგვაკეთებინებს ჩვენი უერთგულესი და ყველაზე დიდი მეგობარი — ამერიკის შეერთებული შტატები. თუ უფრო შორს გავიხედავთ ქართველები და ყურებსაც უკეთ გამოვიფხეკთ, უკეთესი იქნება. ძალიან ცუდი პროცესია დაწყებული: სერებებს, კოსოვოს ირთმევენ, ღაზას სექტორიდან გამარჯვებული ისრაელი გაიყვანეს, რომელსაც ხვალ არაბებთან იერუსალიმი ექნება საქმე, მე გეკითხებით, დამარცხებულ საქართველოს ვინ დაუბრუნებს აფხაზეთს და ცხინვალს?..

ამიტომ ეს საყოველთაო ქართული სიბრიყვე, რომ ჯერ შევარდნაძე დაგვიბრუნებდა აფხაზეთს, იმიტომ რომ ძმაკაცები ჰყავდა საზღვარგარეთ, ახლა კი სააკაშვილი აიძულებს ამერიკას, რომ შემოიყვანოს ჯარები, რომლებიც დაესხმებიან და სეპარატისტებს განდევნიან, ასეთი რაღაცეების ზოგს დღესაც სჯერა. ამიტომ ვამბობ, ქართულ საზოგადოებას არა აქვს გაცნობიერებული, თუ რა უნდა. ამ ქვეყანაში „დარდუბალას“ სერიას უფრო ელოდებიან, ვიდრე იმას, თუ როგორ გადაწყდება კონფლიქტების მოგვარების საკითხი. არადა, მას ამერიკელები და რუსები უჩვენოდ წყვეტენ.

— თუმცა ჩვენი ქვეყნის მთავარსარდალი საკმაოდ ამაყია ქართულ ჯარზე ლაპარაკისას, მით უმეტეს, მომავალი წლიდან თავდაცვის სამინისტროს ბიუჯეტი 120 მილიონით იზრდება...

◎ რაიონი

საჩხერეში „ვაჟონების ეპოქა“ მთავრდება

ამ ზაფხულს მთელ საქართველოში, ნაციონალური მოძრაობის ინიციატივით პირველობა გაიმართა მინიფეხბურთში.

საჩხერეში, მაგალითად, ასპარეზობაში 18 გუნდი მონაწილეობდა. ჰოდა, ჩვენც, მრავალ მაყურებელთან ერთად ფინალურ მატჩს ვეს-წრებით — ქალაქის მერი ზურაბ ცუცქირიძე, პარლამენტარი, საჩხერის ნაცმოძრაობის თავმჯდომარე სანდრო თაბაგარი და მე.

თამაში დაძაბული, საინტერესო და, რაც მთავარია, კორექტული. ყმაწვილები თავდადებულად, მონდომებით იბრძვიან მოედანზე.

— ამ ბიჭებს, რა საქმეც უნდა ანდო, ასეთი ერთგულები და უღალატონი იქნებიან, — გაბრწყინებული სახით, სიამაყით ამბობს სანდრო თაბაგარი. დამთავრდა მატჩი. გამეგეთ ისკენ მივემართებით. იქვე, კარგა მოზრდილ ტერიტორიაზე მშენებლები ფუსფუსებენ.

— აქ უმსხვილესი სპორტული კომპლექსი შენდება, საცურაო აუზით, სპორტული დარბაზებით, მცირე საფეხბურთო მოედნით, გამაჯანსაღებელი ოთახებით, — მიხსნის ზურაბ ცუცქირიძე და აგრძელებს, — შეხედეთ, გახსოვთ, ალბათ, რა უსახური და დაბინძურებული იყო ბაზრის წინა ტერიტორია? წელს ღვარსადენის ახალი მილები ჩავაყარეთ, ყველა მიწისქვეშა სამუშაო მოვამთავრეთ და, როგორც ხედავთ, მოვაასფალტეთ ახლო-მახლო ტერიტორია, აქ სავაჭრო ცენტრს მოვაწყობთ, ბაზარს კი სხვა ადგილზე გადავიტანთ.

... მისაღებში რამდენიმე ადამიანი ელოდება გამგებელს. ჯერ ორი ყმაწვილი შემოვიდა.

ზურაბი ვინაობას ეკითხება მოსულებს. მერე რამდენიმე ნაბეჭდი ფურცელი გადაშალა, სია გადაიკითხა.

— თქვენი თანხა ჩარიცხულია შემნახველ სალაროში. ახლა მიდით, საქმეს მიხედეთ! — ემშვიდობება ახალგაზრდებს.

მერე ერთი ახალგაზრდა ქალი ეახლა.

— ქალბატონო, ადრეც ხომ აგიხსენით, ამჯერად თანხას ვუყოფთ იმ ხალხს, ვინც მატარებლის ვაგონებში, მინწურებში, ფიცრულებში ცხოვრობს.

— ამას წინათ სადღაც ამოვიკითხე თუ ტელევიზორში მოვისმინე: გიორგი წერეთლის შთამომავლები ვაგონში ცხოვრობენო, — საუბარში ვერთვები.

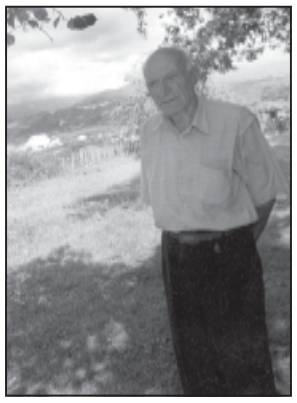

ჩაელიმა ზურაბს:

— რაღა გიორგი და კაკი წერეთლების სახლი დაასახელეს.

ისევ გადაშალა ფურცლები, თვალი გადაავლო სიას.

— მათმა შთამომავლებმაც მიიღეს დახმარება.

— კერძოდ? — ჩავაცივდი.

— ქუჩუკი, იგივე, გიორგი წერეთელმა.

უჰ, ქუჩუკი ხომ ჩემი ძველი „დოსტია“. უნდა ვნახო აუცილებლად!

... მეორე დღეს თითონ მესტუმრა ქუჩუკი. ისევ ენაწყლიანი, ენაკვიმატი, ღიმილიანია.

— კი, კი ჩაგვირიცხეს თანხა. — მეუბნება სიხარულით. — ერთი პერიოდი გამოვიტანე, მაგრამ მერე შევშინდი, არ შემომეხარჯოს-მეთქი, და ისევ შევიტანე სალაროში.

მე ჩემი მხრიდან არ მომიშლია წერეთლების სახლ-კარი, ჩემით ამოვაშენე კედლები, ოთახები აღვადგინე. ეს თანხა ძალზე წამადგება. ისე, რას ერჩოდნენ ამ ხალხს, მოსპეს, გააჩანაგეს, დაანგრიეს ყველაფერი, მიწასთან გაასწორეს.

ჰეე, წუხს ქუჩუკი.

— არა უშავს! აღვადგენ ყველაფერს. გამგებელი თავის მხრიდანაც მპირდება ქვიშას, სილას, სამშენებლო მასალებს... ალბათ შეასრულებს თავის დანაპირებს.

... იმედიანი ხალხია საჩხერლები...

გურამ გომართელი.
საჩხერე-ონი-ლისი.

სურათებზე: სანდრო თაბაგარი (მარცხნივ) და ზურაბ ცუცქირიძე; გიორგი (ქუჩუკი) წერეთელი.

◎ მიწისძვრა ჩვენს სულებში

„გაიწიე, ეს ჩემი ბუნკერია!“

ქვემო ქართლში ხალხი „მერსედესებით“ მოდიოდა და დახმარებას ითხოვდა

საქართველო რომ ღარიბი ქვეყანაა, ეს უკვე მცირეწლოვანმა ბავშვებმაც იციან. ოფიციალური მონაცემებით მოსახლეობის 10 პროცენტი სიღარიბის ზღვარს მიღმა იმყოფება.

ალბათ, ნებისმიერ ჩვენგანს უნახავს ნაგავის ბუნკერებთან მდგომი ჩვენი თანამემამულეები, რომლებიც აკანკალებული ხელებით აგროვებენ საყოფაცხოვრებო ნარჩენებს, ბოთლებს და ამ უწყინარი ხერხით ებრძვიან შიმშილსა და სიღარიბეს. კონკურენცია, როგორც ყველგან, აქაც არსებობს. პრესტიჟულ უბნებში არსებული ნაგავის ბუნკერებს უფრო მეტი „ფასი ადევთ“, ვიდრე სხვაგან. ასე რომ, აქ შეიძლება წააწყდეთ უცნაურ დიალოგებს, სერიოზულ ჩხუბსაც კი. ჩხუბის თემა კი ასეთია: „წადი აქედან, ეს ჩემი ბუნკერია“ (!)...

„დარეგისტრირდი მონაცემთა ბაზაში, მიიცი სახელმწიფოს საშუალება დაგეხმაროს“! — ეს სიტყვები უკვე ხშირად გვესმის ტელევიზიით, პრესაში. მოსახლეობის სოციალური დაცვის მიზნით შეიქმნა სოციალური დახმარებისა და დასაქმების სახელმწიფო სააგენტო, რომლის დირექტორია ბატონი ლევან ფერაძე.

— რას აკეთებს სახელმწიფო მოსახლეობის ღატაკი ფენების დასაცავად? — ეს კითხვა ნებისმიერ ჩვენგანს აწუხებს და ამავე კითხვით მივმართავ ბატონ ლევანს:

— მოგეხსენებათ, რომ საქართველოში ბევრი ადამიანი საჭიროებს დახმარებას. ამიტომაც სახელმწიფოს მხრიდან, პრიორიტეტად იქცა „სოციალურად დაუცველი ოჯახების ერთიანი მონაცემთა ბაზის შექმნა“. ჩვენი პროგრამაც ამ მიზნით ხორციელდება. თუ აქამდე ხდებოდა მოსახლეობის დაყოფა კატეგორიებად და დახმარება გაიცემოდა ამ პრინციპით, სახელმწიფომ შეიმუშავა ახალი კონცეფცია: დახმარება გაეწევათ უკიდურეს სიღარიბეში მცხოვრებ ოჯახებს.

— როგორ განხორციელდება ეს პროგრამა და როგორ აპირებთ ამგვარი ოჯახების გამოვლენას?

— ჩვენი პროგრამის არსია გამოვავლინოთ ადამიანები, ვისაც რეალურად სჭირდება დახმარება. მოქალაქეებმა უნდა შეავსონ განაცხადის ფორმა. შემდეგ ყველა ოჯახში მივლენ ჩვენ მიერ შერჩეული და მომზადებული სოციალური აგენტები. ისინი შეისწავლიან ამ ან ოჯახების სოციალურ-ეკონომიკურ მდგომარეობას. გავითვალისწინებთ ყველაფერს: აქვს თუ არა ოჯახს ბინა, სადა აქვს — სოფლად თუ ქალაქად, როგორია ბინის ფართი, აქვს თუ არა ავტომობილი, მიწის ნაკვეთები, ჰყავთ თუ არა შინაური ცხოველი და ა.შ. მოკლედ, დაწერილებით შეისწავლიან ყველა ოჯახს, ვინც დახმარებისთვის განაცხადი შემოიტანა, შეკრებილი მასალა თავს მოიყრის ჩვენთან და შემდეგ მოხდება დახმარების გაცემა.

— როდის შეიქმნა თქვენი სააგენტო?

— სოციალური დახმარებისა და დასაქმების სააგენტო შეიქმნა ამა წლის 17 იანვარს. გვაქვს 69 რაიონული ოფისი და 10 რეგიონული ცენტრი. სწორედ ისინი გვაწვდიან მონაცემებს რეგიონებიდან.

გვაქვს 2 მიმართულება: 1. სოციალური დახმარებისა და 2. დასაქმებისა.

— ზოგჯერ ოჯახს აქვს შემორჩენილი კეთილმოწყობილი ბინა, მაგრამ არანაირი შემოსავალი ამ ეტაპზე არ გააჩნია.

— კი, მაგრამ, თუ ოჯახში არის უახლესი ტექნიკა, ტელევიზორი, მობილური და მათი ღირებულება 2000 დოლარს აჭარბებს, ე. ი. ამ ოჯახს არ უჭირს ისე, რომ მან დახმარებაზე განაცხადი შემოიტანოს.

— დღესდღეობით რამდენი განაცხადია შემოსული?

— ჯერჯერობით 200 ათასი განაცხადი შემოვიდა. ჩვენი ანგარიშით დახმარებას დაახლოებით 120 ათასამდე ოჯახი მიიღებს.

— ბატონო ლევან, თუ შეგიძლიათ განსაზღვროთ — რა ოდენობისა იქნება ეს დახმარება?

— ჯერჯერობით ამის თქმა ნაადრევია, მაგრამ თანხა უფრო მეტი იქნება იმაზე, რაც აქამდე იყო (22 ლარი).

— გაკეთდება თუ არა აქცენტი მრავალშვილიან ოჯახებზე?

— როგორც ზემოთ ვთქვი, ამგვარი დაყოფა ჩვენთან არ იქნება. მე ვიცი რამდენიმე მრავალშვილიანი ოჯახი, რომელთაც მატერიალურად არუჭირს. ისინი სხვებზე უკეთესად ცხოვრობენ და კარგად მოერგნენ დღევანდელობას (იგივე შეიძლება ითქვას ლტოლვილებზეც). ჩვენ დავეხმარებით მხოლოდ იმ ოჯახებს, რომლებიც უკიდურეს სიღარიბეში ცხოვრობენ.

— დაახლოებით რა თანხაა საამისოდ გამოყოფილი და როდის დაიწყება დახმარების გაცემა?

— სოციალურად დაუცველი ოჯახებისთვის გამოყოფილია 55 მილიონი ლარი და დახმარებების გაცემა დაიწყება ივნისიდან.

სხვათა შორის, მონაცემთა ბაზა უნივერსალურია. მის გამოყენებას აპირებს ჯანდაცვის სამინისტროც. ასე რომ, ამგვარ ოჯახებს შეელავათები ექნებათ ჯანდაცვის სფეროშიც.

— ხალხი ვერ გარკვეულა — ეს იქნება ერთჯერადი დახმარება თუ ყოველთვიური...

— ამგვარ დახმარებას დუხჭირად მცხოვრები ოჯახები სისტემატურად მიიღებენ, ეს ნამდვილად არ იქნება ერთჯერადი დახმარება. დროთა განმავლობაში, თუ ამ ოჯახების მდგომარეობა გაუმჯობესდება, ისინი თავისთავად ამოცავდებიან ჩვენი სიიდან.

— ალბათ, სერიოზული მუშაობა დაგჭირდებათ იმაზე, რომ დახმარება მიიღოს სწორედ იმან, ვისაც ეკუთვნის.

— ნამდვილად, ბევრი იქნება ისეთი, ვინც განაცხადს შემოიტანს, მაგრამ ჩვენს სიაში ვერ მოხვდება. ჩვენ პირველ რიგში დავეხმარებითი მათ, ვისაც ეს დახმარება მართლაც სჭირდება!

ამ საკითხზე საუბარი მქონდა საზოგადოებასთან ურთიერთობის სამსახურის თანამშრომლებთანაც. სხვათა შორის, იქ ითქვა, რომ ხშირად ისეთი ადამიანები ავსებენ განაცხადის ფორმას. ვისაც აბსოლუტურად არ უჭირს მატერიალური თვალსაზრისით. „ყველაზე მეტი განაცხადი ქვემო ქართლიდან არის შემოსული. არადა, იქ ხალხი „ვოლვოებით“ და „მერსედესებით“ მოდიოდა და დახმარებას ითხოვდა“.

და, ბოლოს, გთავაზობთ ნანყვეტს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრის ლადო ჭიპაშვილის საუბრიდან: **„მთელი პასუხისმგებლობით შემიძლია განვაცხადო, რომ ქვეყანაში სიღატაკის დონის შემცირება ის მინიმუმია, რომლის მიღწევაც საქართველოს მთავრობას ხელეწიფება. ახალი პროგრამა გაწერილია 10 წელზე, რაც იმას ნიშნავს, რომ ამ პერიოდში ძირეულად შეიცვლება ქვეყნის სოციალური ვითარება, ანუ სიღატაკის ზღვარს მიღმა მყოფი ოჯახები აღარ იარსებებენ“.**

— ღმერთმა ქნას, რომ ეს სიტყვები რეალობად იქცეს!

ერთი რამ კი ნამდვილად უნდა ითქვას: 15 წლის მანძილზე ჩვენი მოსახლეობა იმდენად დაიღალა დაპირებებით, რომ მათი აღარ სჯერა!

— იმედი ვიქონიოთ, რომ ეს დაპირებები დაპირებებად არ დარჩება და 15-ოდე წლის შემდეგ სულ სხვა ქვეყანაში ვიცხოვრებთ, ოღონდ თავს ადამიანებად ვიგრძნობთ და არა — აფრიკის რომელიღაც ველური ტომის შვილებად!

ეს ზემოხსენებული სააგენტოს დირექტორის ბატონ ლევან ფერაძის სიტყვებია...

ხათუნა ჩიგოგიძე

◎ ინფორმაცია

შიმშილობის დაწყებას აპირებს

ზუგდიდში მომხდარ ინციდენტთან დაკავშირებით დეპუტატი გოჩა ფიფია შიმშილობის გამოცხადებას აპირებს.

საქმე ის არის, რომ, როგორც გოჩა ფიფია აცხადებს, 20 ნოემბერს ზუგდიდში მიხეილ სააკაშვილის ჩასვლის გამო დაუდგენელმა პირებმა ქალაქის ბაზრის წინ გამართული სატროტესტო აქციის აქტიური მონაწილეების სახლებიდან გაიყვანეს, თავზე ტომრები ჩამოაცვეს და იმერეთის რეგიონში უკაცრიელ ადგილზე გადაიყვანეს. მოვაჭრეები სახლებში გვიან ღამით დაბრუნდნენ.

ფიფიას თქმით, მათ მიმართ ასეთი ზომები იმიტომ მიიღეს, რომ მოვაჭრეები ზუგდიდში მიხეილ სააკაშვილის ჩამოსვლის დღეს აქციის გამართვას აპირებდნენ.

ფიფიას თქმით, ინციდენტში მთავარი დამნაშავე შს სამინისტროს კონსტიტუციური უსაფრთხოების დაცვის დეპარტამენტია.

მედიანიუსი

„ბრითიშ პეტროლიუმმა“ მოსახლეობის მოთხოვნა დააკმაყოფილა

„ბრითიშ პეტროლიუმმა“ მოსახლეობის მოთხოვნა დააკმაყოფილა და ბაქო-თბილისი-ჯეიჰანის ნავთობსადენის სამშენებლო სამუშაოებით გამოწვეული მტვრის, ხმაურისა და ვიბრაციის შედეგად დაზიანებული ფუტკრის სკების მფლობელებზე კომპენსაციების გაცემა დაიწყო. თანხა 36-დან 180 ლარს შეადგენს, თუმცა მოსახლეობა კმაყოფილი არ არის.

მათი განცხადებით, ფუტკრის გაქრობამ მეპატრონეებს 180 ლარზე მეტი ზარალი მიაყენა.

ახალციხის რაიონის სოფელ მინაგის მოსახლეობა კომპანია „ბრითიშ პეტროლიუმის“ წინააღმდეგ საპროტესტო აქციებს წლების განმავლობაში მართავდა.

„ბრითიშ პეტროლიუმის“ საზოგადოებასთან ურთიერთობის ოფიცრის მაკა გოგიას ინფორმაციით, კომპანია თანხებს არ გასცემს იმ სკებზე, სადაც ფუტკარი სამშენებლო სამუშაოების წარმოების მიზეზით არ დაიღუპა.

აქცია ამერიკის საელჩოსთან

საქართველოში აშშ-ის საელჩოსთან გუშინ სააქციო საზოგადოება „თბილლითონნაწარმის“ ყოფილი დირექტორის ირაკლი კენჭოშვილის ახლობლებმა საპროტესტო აქცია გამართეს და პატიმრობიდან მისი გათავისუფლების თხოვნით ამერიკის ელჩს დახმარება სთხოვეს.

კენჭოშვილს ბრალად საბარათო აუქციონის შედეგების გაყალბება, 13 ათასი კვადრატული მეტრი მინის ფართის მითვისება ედება. თბილისის საქალაქო სასამართლომ მას სამთვიანი წინასწარი პატიმრობა 26 ოქტომბერს შეუფარდა.

კენჭოშვილის ახლობლების მტკიცებით, მისი დაპატიმრება საქართველოს გენპროკურორის ყოფილი მოადგილის, ამჟამად კი საზღვრის დაცვის დეპარტამენტის თავმჯდომარის ბადრი ბიწაძის ინტერესებში შედიოდა.

მათი თქმით, ბიწაძემ კენჭოშვილის წინაღმდეგ ბრძოლა თბილისის ყოფილი პროკურორის ვალერი გრიგალაშვილის საშუალებით, მისივე ბიძაშვილის ჯონი კაპანაძის სასარგებლოდ დაიწყო.

ოსური მხარე უშედეგოდ ითხოვს...

სამხრეთ ოსეთის თვითაღიარებული რესპუბლიკის ძალოვანი უწყების წარმომადგენლები ქართული მხრიდან ორი დღეა უშედეგოდ ითხოვენ ცხინვალის ციხიდან გაპარული შს ყოფილი მინისტრის ჯემალ ქარქუსოვისა და მისი ძმის იანაკ ქარქუსოვის ოსური მხარისთვის გადაცემას.

სამხრეთ ოსეთის დე ფაქტო შინაგან საქმეთა მინისტრ მიხეილ მინძაევის განცხადებით, ისინი ციხიდან გაქცეული პატიმრების მათთვის გადასაცემად ამ დრომდე აძლევდნენ ქართულ მხარეს ვადას, თუმცა საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრმა ვანო მერაბიშვილმა გააკეთა განცხადება, რომ ისინი არ აპირებდნენ არაოფიციალური შეიარაღებული ფორმირებებისთვის გადაეცათ ჯემალ და იანაკ ქარქუსოვები.

მიხეილ მინძაევი ცხინვალში ე.წ. შს სამინისტროში ამასთან დაკავშირებით საგანგებო განცხადებას აკეთებს, თუმცა ქართული მხრიდან ერთადერთ „ინტერპრესნიუსის“ კორესპონდენტ ია თინიკაშვილს ცხინვალში შესვლაზე ოსურმა მხარემ კატეგორიული უარი უთხრა. უარის მიზეზს ოსური მხარე არ აკონკრეტებს.

ინტერპრესნიუსი

ბილოს და ბილოს ვტოვებთ დსთ-ს?..

გუშინ საქართველოს პარლამენტმა დაიწყო დამოუკიდებელ სახელმწიფოთა თანამეგობრობიდან საქართველოს გამოსვლის საკითხის განხილვა. ეს ინიციატივა უმრავლესობის წევრებს ეკუთვნის, რომელსაც ოპოზიციური ფრაქცია „დემოკრატიული ფრონტიც“ იზიარებს.

ამ საკითხის განხილვას მხარი დაუჭირა პარლამენტის თავმჯდომარემ ნინო ბურჯანაძემაც;

„თუმცა ეს არ ნიშნავს, რომ ჩვენ აუცილებლად დავტოვებთ დსთ-ს, მაგრამ საკითხის განხილვა აუცილებელია“, — განაცხადა ნინო ბურჯანაძემ.

მედიანიუსი

◎ განსჯა

ჩვენ პრაქტიკულად საქმე გავირთულეთ აფხაზეთთანაც და სამხრეთ ოსეთთანაც

(მესამე გვერდიდან)

— ნუთუ არ იცის დღევანდელმა ხელისუფლებამ, რომ ასე მუშაობა არაეფექტიანია, რაში სჭირდებათ ეს?

— დაშინებას თავის პლუსი აქვს. გადასახადს იხდიან იმიტომ, რომ ეშინიათ, მაგრამ თუკი ამ ქვეყანაზე ყველას დააშინებ, მერე აღმოჩნდება, რომ შენი გარემოცვაც შენიღბულია და როცა პირველი პირი ხარ, ყოველთვის გეტყვიან იმას, რაც შენ გსიამოვნებს და არა იმას, რაც რეალურად ხდება. ცუდია, როცა აშინებენ განსხვავებული აზრის მქონე ადამიანებს. სწორედ ამიტომ იქმნება ოპოზიციური გაერთიანებები. დღეს ვინც ოპოზიციაში ჩანს, ძირითადად ნაციონალებიდან არიან წამოსული. შიშის დამკვიდრება ხელისუფლების თვითმიზანი არ არის, მათ უბრალოდ არ იციან, რა ნაბიჯები უნდა გადადგან მარცხის თავიდან ასაცილებლად. ზოგი საკითხის მოსაწესრიგებლად სტრატეგიის შემმუშავებელი ჯგუფები არ ჩანს.

ერთადერთი უშიშროების კონცეფცია გამოქვეყნდა და ისიც არ არის დახვეწილი, ისეთ ადგილას არის პრიორიტეტები გაკეთებული, რომ სჯობს არ იყოს. მაგალითად: ჩვენი უშუალო მეზობელი არ არის აღიარებული როგორც სტრატეგიული პარტნიორი, რაც უამრავ სირთულეს აჩენს. ასეთი სტრატეგიული დოკუმენტი შეიძლება იყოს ყველა მიმართულებით, ეკონომიკიდან დაწყებული დიპლომატიური სტრატეგიით დამთავრებული, რაც დღეს არ ჩანს. ამიტომაც, დღეს ერთი ნაბიჯი იდგმება, ხვალ კი იმის საწინააღმდეგო. ეჭვი არ მეპარება, ქალაქის ხელმძღვანელობას უნდა რომ პოპულარული იყოს, მაგრამ რამდენიმე ისეთი ნაბიჯი გადადგა, რომლის შემდეგაც მათ პოპულარობაზე ლაპარაკი, ალბათ, ზედმეტია. თითქოს მოსახლეობის სასიკეთოდ ისახება არაერთი მიზანი, მაგრამ რეალურად იდგმება ნაბიჯი, რომლის შედეგადაც მოსახლეობა უარეს დღეში ვარდება. ეს ყველაფერი ხელისუფლების ბოროტ განზრახვად ვერ ჩაითვლება, იმიტომ, რომ მოგვიანებით თვითონ გახდება ამ ნაბიჯების მსხვერპლი.

ერთადერთი მიზეზი ის არის, რომ მათ არ იციან, როგორ იმუშაონ. ეს სავსებით ბუნებრივია, რადგან ხელისუფლების დიდი ნაწილი მოსულია სხვა ტიპის სამუშაოდან, სახელმწიფოს მართვაში თითო-ოროლა თუ ერკვევა. ასე მოვიდნენ თავის დროზე ბოლშევიკები რუსეთის ხელისუფლებაში, მაგრამ მათ იმდენი გამჭრიახობა მაინც ეყოთ, რომ ძველი კადრები არ გაუშვეს, ძველისა და ახლის სინთეზი მოახდინეს და ამით ეცადნენ ქვეყნის გადარჩენას. ჩვენს სინამდვილეში კი ხელმძღვანელი პირი რომ შეიცვლება, დამლაგებელიც კი ახალი უნდა მოიყვანოს. ასეთი საკადრო სტრატეგია მძიმე შედეგს მოგვიტანს.

— ხელისუფლება ორ წელიწადში კონფლიქტების მოგვარებასაც დაგვპირდა, როგორ შეაფასებდით ამ მიმართულებით მათ მიერ გადადგმულ ნაბიჯებს?

— ეს შეუსრულებლობაც ისევ გამოუცდელობისა და დაუფიქრებლობის შედეგია. ჩვენ, პრაქტიკულად, ოსეთთან მიმართებაში სიტუაცია გავართულეთ. იქ კოკოითი იმდენად არაპოპულარული იყო, რომ, შესაძლოა, „ვარდების რევოლუცია“ ცხინვალშიც მომხდარიყო, მაგრამ „კუნთების თამაშმა“ ის მოგვიტანა, რომ კოკოითის ხელისუფლება გავამყარეთ. ეს კოკოითმა გააცნობიერა და მას მერე ცდილობს, დაძაბულობა შეინარჩუნოს, რადგან თუ დაძაბულობა არ იქნა, არც ის იქნება ისეთი ავტორიტეტული ფიგურა, რომ თვითონ ოსებმა აიტანონ.

ანუ სამაჩაბლოში ჩვენ სპეპარატისტების საქმე გავაკეთეთ. აფხაზეთთან მიმართებაში კი იმდენი ვიძახეთ, — კარგი იქნება ბაღაფშის არჩევაო, რომ მასთან ურთიერთობაშიც გარკვეული სირთულეები გაჩნდა, მას მერე იგი სულ იმის დამტკიცებას ცდილობს, რომ საქართველოს მიმართ აგრესიულად არის განწყობილი.

ბზიჟინსკიმ თქვა, „პოლიტიკა ჭადრაკის პარტიააო“. ჭადრაკში ჩემპიონი ის არ ხდება, ვინც ყველაზე კეთილშობილია, იმარჯვებს ის, ვინც ყველაზე ჭკვიანია და ვინც თითოეულ სვლას ითვლის. საქართველოს ყოველთვის ჰქონდა სვლების გაუთვლელობის პრობლემა, ეს საკითხი დღეს კიდევ უფრო მწვავედ დგას. ქვეყნის სათავეში გამოუცდელი ახალგაზრდობა მოვიდა, რომელსაც არავის გამოცდილების გაზიარება არ სურს, მიაჩნია, რომ თვითონ იცის ყველაფერი. ეს ახალგაზრდებს სჩვევიათ, თავიანთი გადაწყვეტილებების სისწორეში ეჭვი არ ეპარებათ. სწორედ ამიტომაა, რომ საქართველოს გარდა არცერთ ქვეყანას ასეთი ახალგაზრდა ხელისუფლება არ ჰყავს.

ესაუბრა
ლელა ხვადაგიანი

◎ მორევი

სიმწრის ღუკეა

ერთი დამარცხება, რომელიც 16-ვე გამარჯვებას ფარავს

მოსახლეობაში უხვად მიმოიფანტა სპეციალური ბუკლეტი „საქართველოს 16 გამარჯვება“, რომელიც „ვარდების რევოლუციამ“ მოგვიტანა. მართალია, ბუკლეტი ანონიმურია, მაგრამ დიდი ჭკუა არ უნდა მისი გამომცემლის — ნაცმოძრაობის გამოცნობას. რევოლუციის წლისთავებზე ასეთ გამარჯვებებს ბევრგან ითვლიან და, ეტყობა, გამონაკლისი არც საქართველოა.

გამარჯვებათა პირველ ხუთეულში მოქცეულია: აჭარის დაბრუნება, ბიუჯეტის გაზრდა, უფასო სასწრაფო სამედიცინო დახმარება, გზების მშენებლობა და გლეხებისთვის უკეთესი პირობების შექმნა; მეორე ხუთეულშია: საერთაშორისო ავტორიტეტის ამაღლება, ბიზნესგარიგების გაუმჯობესება, პოლიციის რეფორმა, განათლების დიდი რეფორმა და აღმშენებლობა; რატომღაც ბოლოშია: უფრო ბედნიერი ბავშვობა, ბორჯომის პარკის მოწყობა, პატრიოტული ბანაკების შექმნა, ძლიერი ჯარის ჩამოყალიბება, ახალი სკოლების აგება და საზოგადოებრივი ტრანსპორტის გაიაფება.

ამ გამარჯვებაში მოსახლეობაც, მასმედიაც და, ცხადია, ოპოზიციაც საეჭვოს და საკამათოს ბევრს ხედავს. ეს ყველაფერი შეიძლებოდა გამოგვეხატა მე-10 ადგილზე გასული „აღმშენებლობით“ და გვეფიქრა, რომ მართლაც ავშენდით, მაგრამ... ავენებს ვინ გააჩერებს? ზოგი ამბობს, — რა საჭირდა აჭარას დასაბრუნებელიო, ამაზე ლაპარაკი სირცხვილიაო; ზოგი ასკვნის, — რა გლეხებისთვის უკეთესი პირობების შექმნა, სოფელი შიმშილით კვდებაო; ზოგიც აცხადებს, — რის ბედნიერი ბავშვობა, მოსავალი თაობა მათხოვრად გადაიქცაო...

ისე, ნათქვამია, — ერთი მგლისკენ და ერთიც თხისკენო. რაც ამ ხელისუფლებამ მართლაც გააკეთა, იმაზე თვალის დახუჭვა უსამართლობაა. ნამდვილად საამაყო და სასარგებლო ბიუჯეტის გასამმაგებაც, პენსიებისა და ხელფასების გადიდებაც და დროზე დარიგებაც; გვერდს ვერ ავუვლით ქართული ჯარის მოძლიერებას, იქ ნატოს სტანდარტების დამკვიდრებას; ვერ უარვყოფთ გზების მოასფალტებას, ქუჩების გამშვენიერებას; მიუხედავად დიდი დავა-ბაასისა, მაინც პროგრესულია განათლების რეფორმა, რომელმაც უმაღლეს სასწავლებლებში კორუფციის ხვრელები ამოქოლა; ანდა პოლიციის რეფორმა, რომელმაც პატრული მოგვივლინა...

მაგრამ რაგინდ ვიტრაბახოთ, რაგინდ თავი ცაში ავიყვანოთ, შესაბამისად, ჩვენი ხალხის აზრს ანგარიში არ გავუწიოთ (შინაური მტრებიც ხომ არსებობენ), რას ვუშვრებით გარეულ „მტრეს“, კერძოდ, იმ ჩვენს მეგობარ ამერიკელებს, რომლებიც ასევე უამრავ ნაკლზე მოგვითითებენ? კერძოდ, უშუალოდ ამერიკელთა თანადგომით სხვადასხვა ორგანიზაცია ატარებს სოციოლოგიურ გამოკითხვებს. ამ-

ჯერად ეს მისია უკისრია საერთაშორისო ინსტიტუტ „აი-არ-აი“-ს, რომლის კვლევები დაუფინანსებია ამერიკის განვითარების სააგენტოს „იუსაიდ“-ს.

ძალზე სიმპტომურია ჩვენი მოსახლეობის მიერ პოლიტიკისადმი ინტერესის დაკარგვა. **გამოკითხულთა 40 პროცენტს აღარ სურს ლაპარაკი პოლიტიკაზე, 19 პროცენტს კი — კორუფციაზე.** ეტყობა, მათთვის უკვე წყლის ნაყვავა ასეთ მოვლენებზე ყურადღების გამახვილება. იყიფე რამდენიც გინდა, ქარავანი მაინც თავისი გზით მიდის. ისიც საგულისხმოა, რომ **გამოკითხულთა 64 პროცენტი მიესალმება პარლამენტართა რაოდენობის 150-მდე შემცირებას.** ჩანს, წმენდა პარლამენტშიც აუცილებელია, იქ ხალხი ბევრ უსაქმურს, მოლაყბესა და მექრთამეს ხედავს!

ძალზე საინტერესოა საზოგადოების ყველაზე სანდო და მისაღები ინსტიტუტების იერარქია. მოსახლეობა აქ **პირველ ადგილზე აყენებს ეკლესიას. მერე მოდის: ქართული მედია, არმია, პოლიცია, კანცელარია და პარლამენტი (სულ ბოლოს!).** მიაქცევენ კი ყურადღებას ხალხის აზრს დეპუტატები?

დაბოლოს, საზოგადოებისთვის ყველაზე საჭირბოროტო და მნიშვნელოვანი პრობლემების ნუსხა: **უმუშევრობა (44 პროცენტი), ეკონომიკური სიტუაცია (22 პროცენტი); ტერიტორიული მთლიანობა, რაც ხალხს ასე აწუხებდა, უკვე მესამე ადგილზე გადასულა.** და ეს არც არის გასაკვირი. უმუშევარი კაცი, რომელსაც არავითარი გასაქანი არა აქვს, კუჭს ბალახით ვერ ამოივსებს და ხმალს ხელში ისე ვერ აიღებს. **ახალმა ხელისუფლებამ უმუშევართა ისედაც მძლავრ არმიას კიდევ ასი ათასები მიუმატა და ამით ხალხს ყურადღება ლუკმაპურის შოვნაზე, საკუთარი თავის გადარჩენაზე გადაატანინა.**

აი, ეს არის ის უმთავრესი დამარცხება, რომელიც საქართველოს 16-ვე გამარჯვებას კიდეც ჩრდილავს და კიდეც ფარავს. უმუშევარი, მშიერი, სასოწარკვეთილი ხალხისგან წარმოუდგენელია აღმშენებლობაც და ქვეყნის გამოლიანებაც. ხელისუფლებამ უკვე აღიარა, რომ უცხოეთში გადახვეწილია მილიონნახევარი ქართველი. ყველა უნდა დავაბრუნოთო, ამას ჩვენი სახელმწიფო ინტერესები მოითხოვსო. კი, მაგრამ, — სად დაბრუნდნენ? სად დასაქმდნენ? იქ სამსახური მიატოვონ და აქ ქუჩა-ქუჩა ინტიანალონ, იყაჩაღონ, იმათხოვრონ?

ხალხის არჩეულმა ხელისუფლებამ ამიერიდან მაინც ანგარიში უნდა გაუწიოს ხალხის აზრს. სხვაგვარად კატასტროფა არ აგვცდება!

ბონდო გულიაშვილი

◎ თანამშრომლობა

აშშ შავი ზღვის აუზში გააქტიურებას იწყებს

აშშ მსოფლიოში თავისი გავლენის გასაზრდელად ახალ, ადრე აუთვისებელ ტერიტორიებზე დამკვიდრებას გეგმავს. ვაშინგტონის წინაშე ბოლო წლებში წარმოქმნილი პრობლემები სამხედრო სტრატეგიაში გარკვეული კორექტივების შეტანას მოითხოვს. ამ მხრივ მნიშვნელოვანია ამერიკული მხარის მიერ ნოემბრის დასაწყისში გაკეთებული განცხადებები ბულგარეთსა და რუმინეთში ერთობლივი სამხედრო ობიექტების გახსნის თაობაზე. 1990-იან წლებში ბალკანეთის ნახევარკუნძულზე განვითარებული საომარი ოპერაციების შემდეგ, აშშ-ის მიერ ნახევარკუნძულზე სამხედრო ბაზების დაფუძნებამ, ევროპაში ამერიკულ სამხედრო აქტივობას დამატებითი იმპულსი შესძინა. ახალი ინიციატივა რუმინეთსა და ბულგარეთთან ახალი ტიპის სამხედრო თანამშრომლობის შესახებ სერიოზულ ცვლილებებს გამოიწვევს შავი ზღვის აუზის უსაფრთხოების სისტემაში. ვარშავის ბლოკის ყოფილი და ნატოს ამჟამინდელი წევრების ტერიტორიაზე ამერიკული სამხედრო ბაზების განლაგება რუსეთთან ურთიერთობაზეც მოახდენს გავლენას.

ცივი ომის პერიოდში ევროპაში განლაგებული ამერიკული ჯარების ფუნქცია საბჭოთა აგრესიის შეჩერება და აშშ-თან ტექნიკური მხარდაჭერის უზრუნველყოფა იყო. ამის შედეგად, სოციალისტური და კაპიტალისტური ბანაკის დაპირისპირების საზღვარზე, გერმანიის ტერიტორიაზე ამერიკული ბრიგადები, ევროპის გარშემო კი, დიდ ბრიტანეთში, იტალიასა და თურქეთში საჰაერო ბაზები განთავსდა.

საბჭოთა კავშირის დაშლისა და აღმოსავლეთ ევროპის ქვეყნების უმრავლესობის ნატოში გაწევრიანების შემდეგ ცივი ომისდროინდელი სისტემა ძვირი და არსებული პოლიტიკური რეალობის არაადეკვატურია. მიუხედავად იმისა, რომ რამდენიმე სამხედრო ბაზა დახიხური და ევროპის ქვეყნებში ამერიკული სამხედრო კონტინგენტის რაოდენობა მნიშვნელოვნად შემცირდა, უფრო სერიოზული ცვლილებები სხვადასხვა მიზეზების გამო ფერხდებოდა.

1990-იან წლებში იუგოსლავიაში მიმდინარე კონფლიქტის შედეგად ვაშინგტონი იძულებული იყო, ბოსნიასა და კოსოვოს ოპერაციებისათვის დიდი სამხედრო ძალები გამოეყო. ასევე, ევროპული უსაფრთხოების სისტემაში არსებული პრობლემების გამო, ამერიკული ჯარების დისლოკაციის ადგილის შეცვლის გადაწყვეტილება ფერხდებოდა. ვაშინგტონის აღქმით, სამხედრო ობიექტების დახურვა მათ ევროპელ მოკავშირეებში გარკვეულ შიშს გამოიწვევდა, რომ აშშ-სათვის ევროპული უსაფრთხოება აღარ არის მნიშვნელოვანი. რაც, თავის მხრივ, ევროპაში ანტიამერიკული სამხედრო ალიანსების შექმნას შეუწყობდა ხელს.

ზედმეტად თამამი შეფასება გამოგვივა, რომ დამოუკიდებელი ევროპული სამხედრო ძალების შექმნის იდეა აშშ-სადმი მტრულად განწყობილად შევაფასოთ. მაგრამ ფაქტია, რომ მისი სულისჩამდგმელი საფრანგეთი, მაქსიმალურად ცდილობს სამხედრო თვალსაზრისით ევროპის აშშ-ზე დამოკიდებულება შემცირდეს. თუმცა, დღემდე ევროპაში აშშ-საგან დამოუკიდებელი ქმედითი სამხედრო გაერთიანების ჩამოყალიბება ვერ მოხერხდა. საფრანგეთის ძალისხმევის მიუხედავად, ევროპული სახელმწიფოების მნიშვნელოვან ნაწილს ევროპული უსაფრთხოება ვაშინგტონის სამხედრო მხარდაჭერის გარეშე ჯერ კიდევ ვერ წარმოუდგენია. მათთვის გაცილებით მომგებიანი, ნაკლები რეგაისტუმრა, რასაც ორ ქვეყანას შორის ურთიერთობის გაცივება მოჰყვა. დღეისათვის, ურთიერთობა ნელ-ნელა დათბა, მაგრამ ამ ფაქტმა, აშშ-ს ახალი მოკავშირეების მოძებნის აუცილებლობა დაანახა.

აშშ-ის ახალი ხედვა აღარ მოითხოვს დიდ ინვესტიციებს სამხედრო ტრანსპორტირების ინფრასტრუქტურაში. ამიერიდან ვაშინგტონი უპირატესობას მსოფლიოს გარშემო დროებით სამხედრო ბაზებს მიანიჭებს. ვაშინგტონს რაც საჭირდება, ეს არის ბაზები, რომელთაც საკუთარი ავიაციისათვის გამოიყენებს საკუთარი ძალების ერთიდან მეორე ადგილზე ტრანსპორტირებისთვის. რამდენადაც, შემდგომი არეულობა მსოფლიოს ნებისმიერ წერტილში შეიძლება მოხდეს, პენტაგონს ისეთი სახის მცირე ბაზები სჭირდება მსოფლიოს ირგვლივ, ისეთ ქვეყნებში, რომლებიც მისი ახლო მოკავშირეები იქნებიან უმძიმეს წუთებშიც.

ამ მხრივ, ვაშინგტონი ევროპაში თავის სანდო მოკავშირეებად რუმინეთსა და ბულგარეთს მიიჩნევს. ამ ქვეყნებს რამდენიმე უპირატესობა აქვთ. ისინი აშშ-სათვის ახლო აღმოსავლეთისაკენ (ამ რეგიონისადმი ვაშინგტონის ინტერესი კიდევ რამდენიმე ათეული წელი არ განელდება) მიმავალ გზაზე მდებარეობენ. მათი შედარებით ღარიბი სატრანსპორტო სისტემა ხელის შემშელელი ფაქტორი არ არის, რადგან აშშ-ის სამხედრიოს მხოლოდ შეზღუდული სივრცე სჭირდებათ, სასურველია დიდი ქალაქებისგან მოშორებით. რუმინეთი და ბულგარეთი აშშ-ს ერთგული მოკავშირეები არიან. მათ წელილი შეაქვთ ავღანეთსა და ერაყში მიმდინარე სამხედრო ოპერაციებში. რუმინელები კი აშშ-ის პოზიციების განსაკუთრებული მხარდამჭერები არიან. ასევე, ამ ქვეყნებში საზოგადობრივი თუ პოლიტიკური ოპოზიცია არ გამოირჩევა ანტიამერიკული განწყობილებით, როგორც მაგალითად გერმანული და იტალიური არასამთავრობო ორგანიზაციები.

წინასწარი გათვლებით, რუმინეთში ამერიკული სამხედრო ძალები ბაბადაგის რაიონში უნდა განთავსდნენ, კონსტანცასთან ახლოს მდებარე აეროპორტთან და ფეტესტი, რომელიც ბუქარესტიდან 200 კილომეტრის მოშორებით, აღმოსავლეთით მდებარეობს. ბულგარეთთან მოლაპარაკებები უფრო ნელი ტემპით მიმდინარეობს, მაგრამ ვაშინგტონს ორი ადგილი აქვს შერჩეული სამხრეთის საზღვართან, თურქეთთან ახლოს.

ამგვარი შეთანხმება ვაშინგტონისათვის უაღრესად მომგებიანია. ამ ადგილების რეაბილიტაციისთვის მცირე ინვესტიციებია საჭირო. რუმინეთში აღნიშნული ადგილები ვაშინგტონმა ჯერ კიდევ 2003 წელს ერაყში სამხედრო ოკუპაციის ადრეულ ეტაპზე გამოიყენა და მას დღესაც იყენებს. ამ ტერიტორიებზე ამერიკელ სამხედროელს წვრთნების ჩატარებაც შეუძლიათ, რაც მათი გადაადგილების ხარჯებს შეამცირებს.

გარკვეულ სარგებელს მიიღებენ მასპინძელი ქვეყნებიც. ყოფილი ვარშავის ბლოკის ქვეყნები და ნატოს ამჟამინდელი წევრები ცდილობენ, რაც შეიძლება მჭიდრო ალიანსი დაამყარონ ვაშინგტონთან და მათ ტერიტორიებზე ნატოს სამხედრო ძალები განთავსდნენ. ამით ისინი ნატოს წევრობით რეალური უსაფრთხოების შეგრძნებას იმედოვნებენ. ადრე, ამგვარი მოთხოვნები დასავლეთის ქვეყნების მიერ უგულებელყოფილი იყო, რადგან მათ რუსეთის გაღიზიანების ეშინოდათ, რომელიც ყოფილ სოციალისტური ბლოკის ქვეყნებში ნატოს ჯარების განთავსებას საკუთარი ეროვნული უსაფრთხოებისადმი მუქარად მიიჩნევს.

ნახევრად მუდმივი ამერიკული სამხედრო ბაზების განთავსებით რუმინეთი და ბულგარეთი დიდ პოლიტიკურ შედეგებს მიიღებს. რუმინეთისათვის ეს იქნება ჯილდო ამერიკული პოლიტიკის უპირველესი მხარდაჭერისთვის. ბულგარეთისთვის კი, რომელსაც ერაყში სამხედროების დაღუპვის შემდეგ საკუთარი ჯარების გამოყვანა აქვს დაგეგმილი, იმის დემონსტრირება იქნება, რომ ამ ეპიზოდს ამერიკელებთან ურთიერთობაში ზიანი არ მოუტანია.

ამ ორი ქვეყნიდან რუმინეთს უფრო მეტი სტრატეგიული სარგებელის მიღება შეუძლია. წლების განმავლობაში ბუქარესტი ცდილობს, დაარწმუნოს დასავლეთი, რომ მოლდოვაში, დნესტრისპირეთის კონფლიქტში უფრო აქტიურად ჩაერთოს, სადაც რუსი სამშვიდობოები სეპარატისტული რესპუბლიკის ლიდერების მხარდამჭერებად გვევლინებიან. ისინი ასევე არწმუნებდნენ დასავლეთის ქვეყნებს მხარი დაეჭირათ უკრაინისა და საქართველოსთვის, რაც რეგიონში რუსეთის გავლენას შეამცირებდა. დღემდე რუმინელებს ამ მიმართულებით სერიოზული წარმატებისთვის არ მიუღწევიათ. რუსეთი კვლავ აქტიურად არის ჩართული მოლდოვასა და საქართველოში, თურქეთის პოზიცია კი ნატოს აფერხებს, უფრო სერიოზული პოლიტიკა შეიმუშაოს შავი ზღვის უსაფრთხოების საკითხში.

ამერიკელთა გამოჩენით, რუმინეთში არსებული ვითარების შეცვლის იმედი აქვთ. ვაშინგტონი, როგორც წესი, დიდ ყურადღებას აქცევს იმ ქვეყნებს, რომელთა ტერიტორიაზეც თავისი სამხედრო დანაყოფები ჰყავს. ბოლო პერიოდში აშშ ასევე სულ უფრო აქტიურად გამოდის დნესტრისპირეთის დემილიტარიზაციასთან დაკავშირებით. მით უმეტეს, რომ კონფლიქტის ზონა რუმინეთში ამერიკულ სამხედრო ბაზასთან ახლოს იქნება. ამ საკითხზე რუსეთს ჯერ ოფიციალურად არ უპასუხია, თუმცა მათი რეაქციის პროგნოზირება რთული არ უნდა იყოს. რუსეთი ტრადიციულად ნეგატიურად აფასებს პოსტსაბჭოთა სივრცეში დასავლეთის პოლიტიკური, რომ არაფერი ვთქვათ სამხედრო, ჩარევის მცდელობებს.

დასკვნის სახით შეიძლება ითქვას, რომ რუმინეთსა და ბულგარეთში სამხედრო ბაზების განთავსებით აშშ მხარს დაუჭერს თავის სამხედრო ოპერაციებს ახლო აღმოსავლეთში. თუმცა, ამავე დროს ეს იქნება ვაშინგტონის ახალი ნაბიჯი შავი ზღვის აუზის უსაფრთხოების სისტემაზე გავლენის მოხდენის დაწყებისაკენ. ეს კი მის უფრო მეტ ყურადღებას გამოიწვევს მოლდოვასა და საქართველოში მიმდინარე ეთნოკონფლიქტებისადმიც.

მამუკა მკურნალიძე
პოლიტოლოგი

ანგელა მერკელი გერმანიის კანცლერი გახდა

ბუნდესტაგმა დანიშნა გერმანიის მთავრობის მეთაური. ახალი კანცლერი ქვეყნის ისტორიაში პირველად გახდა ქალი — ქრისტიან-დემოკრატთა ლიდერი ანგელა მერკელი. ამ პოსტის დასაკავებლად მერკელის კანდიდატურას მხარი დაუჭირა 308 დეპუტატმა, მის კოალიციაში კი 448 დეპუტატი შედის.

ქრისტიან-დემოკრატებმა მერკელის მეთაურობით გაიმარჯვეს ამ ცოტა ხნის წინათ გამართულ პარლამენტის არჩევნებში. მათ მცირეოდენი უპირატესობით გაუსწრეს გერჰარდ შრედერის სოციალ-დემოკრატებს, რომლის მთავრობაც გერმანიას სათავეში ედგა 1998 წლიდან.

ყოველივე ამის შედეგად, ქრისტიან-დემოკრატიული კავშირის და ქრისტიან-სოციალისტური კავშირის ბლოკმა ვერ შეძლო დამოუკიდებლად მთავრობის ჩამოყალიბება, ან კოალიციის შექმნა იდეოლოგიურად ახლოს მყოფ თავისუფალ დემოკრატიებთან.

ახალი კაბინეტის დანიშვნისთვის ერთადერთი შესაძლებლობა გახდა ეგრეთ წოდებული „დიდი კოალიცია“ — გერმანიის ორი ძირითადი პარტიის კავშირი, რომლებიც აქამდე შეურიგებელი კონკურენტები იყვნენ — ქრისტიანი დემოკრატები და სოციალ-დემოკრატები.

მთავრობის ფორმირების შესახებ ხანგრძლივი მოლაპარაკების შემდეგ მერკელი იძულებული გახდა უარი ეთქვა იმ მრავალ ეკონომიკურ ღონისძიებაზე, რომელთა განხორციელებასაც აპირებდა წინასაარჩევნო კამპანიის დროს. ახალი კაბინეტის პროგრამა სავსეა კომპრომისებით, რომლებიც, როგორც ზოგიერთი ეკონომისტი შიშობს, მერკელს არ მისცემს კრიზისიდან გერმანიის ეკონომიკის გამოყვანისთვის გამიზნული გეგმების განხორციელების შესაძლებლობას.

კერძოდ, ახალი მთავრობა არ დაწყებს გერმანიის სოციალური დაცვის სისტემის რადიკალურ რეფორმირებას. მისი მთავარი ამოცანა გახდა უზარმაზარი საბიუჯეტო დეფიციტის შემცირება, რისთვისაც ქვეყანამ უნდა დაზოგოს წელიწადში 35 მილიარდი ევრო. ამ მიზნით, მერკელის კაბინეტი აპირებს 2007 წლიდან 3 პროცენტით გაზარდოს დამატებითი ღირებულების გადასახადი.

რუსეთი ევროპის ლიდერია შიდსის მიხედვით

გაეროს ექსპერტთა მონაცემებით, ევროპის ქვეყნებიდან რუსეთში ყველაზე მაღალია შიდსით დაავადების დონე, აღმოსავლეთ ევროპის და ყოფილი სსრ კავშირის მთელი რეგიონი კი „ჩემპიონია“ ამ ეპიდემიის გავრცელების ტემპის მიხედვით.

„რუსეთში შიდსი გავრცელებულია უფრო მეტად, ვიდრე ევროპის რომელიმე სხვა ქვეყანაში, — ხაზგასმულია გაეროს ქვეგანყოფილების მიერ მომზადებულ მოხსენებაში, რომელიც შიდსთან დაკავშირებულ პრობლემებზე მუშაობს. — მოსახლეობის ინფიცირებულობის მაღალი დონის მთავარი მიზეზია ის, რომ უამრავი ახალგაზრდა ადამიანი მოიხმარს ნარკოტიკულ საშუალებებს“.

ადამიანები, რომლებიც შიდსით დაავადდნენ ვენაში შპრიცით ნარკოტიკის შეყვანის შედეგად, თავის მხრივ, ინფიცქიას გადასცემენ სქესობრივი გზით.

მოხსენების თანახმად, 2004 წლის დამდეგისთვის რუსეთში რეგისტრირებული იყო ნარკოდამოკიდებული 340 ათასი ადამიანი, მაგრამ ნარკომანთა რეალური რიცხვი, შესაძლოა, გაცილებით მეტი იყოს.

გაეროს დიდ შეშფოთებას იწვევს ის, რომ ვირუსი სულ უფრო ხშირად გადაედება სქესობრივი გზით, რაც ნიშნავს, რომ ეპიდემია აღარ შემოიფარგლება მხოლოდ მოსახლეობის ეგრეთ წოდებული „დახშული ჯგუფით“ — ნარკომანებით.

2001 წელს რეგისტრირებული იყო სქესობრივი კონტაქტების შედეგად აივ-ინფექციით დასნეულების შემთხვევათა დაახლოებით 6 პროცენტი, 2004 წლისთვის კი მათი რიცხვი 25 პროცენტს აღწევდა, აღნიშნულია მოხსენებაში.

სულ კი, სადღეისოდ რეგიონში ოფიციალურად რეგისტრირებულია 1,6 მილიონი დაავადებული, რაც 200 ათასით აღემატება წინა წლის მაჩვენებელს.

მოხსენების მონაცემებით, აივ-ინფექცია რუსეთში გავრცელებულია არათანაბრად — დაავადებათა 60 პროცენტი ამ ქვეყნის 89 რეგიონიდან მხოლოდ 10 რეგიონზე მოდის. რუსეთში დაავადებულთა ძირითადი მასა (დაახლოებით 80 პროცენტი) 30 წელზე ნაკლები ასაკის ახალგაზრდები არიან, როცა ევროპაში ეს მაჩვენებელი დაახლოებით 30 პროცენტს აღწევს.

კიდევ უარესი მდგომარეობაა რუსეთის თავისუფლების აღკვეთის ადგილებში. ამ ქვეყნის საპყრობილეებში ეს მაჩვენებელი ოთხჯერ უფრო დიდია, ვიდრე მთლიანად ქვეყნის მასშტაბით.

აივ-ინფიცირებულთა რაოდენობა იზრდება მსოფლიოშიც. სპეციალისტთა შეფასებით, ახლა ასეთი 40 მილიონი ადამიანია, რომელთაგან თითქმის 5 მილიონი 2005 წელს დაავადდა.

მოხსენებაში მოყვანილი მონაცემების თანახმად, შიდსის შედეგად 2005 წელს გარდაიცვალა 3 მილიონზე მეტი ადამიანი, რომელთა შორის, 500 ათასზე მეტი ბავშვი იყო.

შვედეთი ევროპაში ცხოვრების ჯანსაღი წესის დამკვიდრებისთვის იბრძვის

შვედეთის მთავრობა იწყებს ფართომასშტაბიან სარეკლამო კამპანიას მთელს ევროპაში, ცდილობს დაარწმუნოს ევროკავშირის ხელმძღვანელობა და კონტინენტის მცხოვრებები იმაში, რომ უდიდესი სარგებლობა მოაქვს ალკოჰოლიანი პროდუქციის გაყიდვისა და მოხმარების მიმართ ამ ქვეყანაში განხორციელებულ მკაცრ პოლიტიკას.

შვედეთის მთავრობა ძალზე მკაცრად აკონტროლებს ალკოჰოლიანი სასმელების გაყიდვას: მათი შეძენა შეიძლება მხოლოდ სპეციალურ სახელმწიფო მაღაზიებში, რომელთა სამუშაო საათები დიდხანს არ გრძელდება და ასორტიმენტიც იქ გაცილებით უფრო ძვირი ღირს, ვიდრე ევროკავშირის სხვა ქვეყნებში.

ასეთი შეზღუდვების წყალობით, შვედეთში საგრძნობლად იკლო ალკოჰოლის მოხმარებამ. მაგრამ ახლა ოფიციალური სტოკჰოლმი შეშფოთებულია ევროკავშირის სხვა ქვეყნებში ალკოჰოლიზმის პრობლემის გამო და ამიტომაც ქვეყნის ხელისუფლება მიმართავს უშუალოდ ევროკომისიის თავმჯდომარეს ჟოზე მანუელ ბარროუს.

„პატივცემულო ბატონო ბარროუ, თქვენ სერიოზულად უნდა ჩაუფიქრდეთ ლოთობის წინააღმდეგ ბრძოლის პრობლემებს!“, — მოუწოდებს ევროკომისიის თავმჯდომარეს ერთ-ერთი სარეკლამო ტექსტი. შემდეგ მასში მოყვანილია ჯანმრთელობის დაცვის მსოფლიო ორგანიზაციის მონაცემები იმის თაობაზე, რომ ალკოჰოლთან დაკავშირებული პრობლემები ევროპას ყოველწლიურად, სულ ცოტა 235 მილიარდ დოლარად უჯდება.

ევროპაში ალკოჰოლის იმპორტზე შეზღუდვათა გაუქმების შემდეგ, სპირტიანი სასმელების მოხმარებამ მოიმატა შვედეთშიც, აცხადებენ ამ ქვეყნის მთავრობის წარმომადგენლები. ევროკომისიას კი მიაჩნია, რომ ალკოჰოლის მიმართ შვედეთში განხორციელებული პოლიტიკა ეწინააღმდეგება ევროპაში არსებულ სავაჭრო კანონებს.

როგორც მოელიან, უახლოესი მომავლისთვის ევროკომისია მიიღებს გარკვეულ ზომებს შვედეთში ალკოჰოლის მიმართ განხორციელებულ მკაცრ პოლიტიკასთან დაკავშირებით, ამიტომაც, ბევრ მიმომხილველს მიაჩნია, რომ შვედეთის მთავრობის მიერ წამოწყებული ეს სარეკლამო კამპანია წინმსწრები დარტყმაა.

მოკლედ

ბრძოლა ისრაელ-ლიბანის საზღვარზე: დაიჭრა 11 ებრაელი ჯარისკაცი, მოკლულია 4 მოთარეში. შიიტთა დაჯგუფებამ „ჰეზბოლამ“ მასირებული ცეცხლი დაუშინა ისრაელის სამოქალაქო ობიექტებს და ებრაელ სამხედროებს ეგრეთ წოდებული „ცისფერი ხაზის“ გასწვრივ, სადაც რამდენიმე თვის განმავლობაში სიმშვიდე სუფევდა. ჩრდილოეთ საზღვარზე დაძაბულობის ესკალაციისთვის პასუხისმგებლობა ისრაელმა ლიბანის მთავრობას დააკისრა.

* * *

ტაჯიკეთში რუსეთის სასაზღვრო ჯარების წითელდროშოვანი 23-ე ავიაპოლკი, რომელიც 22 წელზე მეტი ხნის განმავლობაში იცავდა სსრ კავშირისა და დსთ-ს სამხრეთი საზღვრების საჰაერო სივრცეს, გამოჰყავთ რესპუბლიკის ტერიტორიიდან. მიღწეული მორიგების თანახმად, ორ ვერტმფრენს ტაჯიკ მესაზღვრეებს გადასცემენ.

* * *

ჩრდილოეთ კორეის ხელისუფლებას მიაჩნია, რომ შეერთებული შტატების პრეზიდენტის ჯორჯ ბუშის მოწოდებები დემოკრატიისთვის არის მხოლოდ საბაბი სხვა ქვეყნების სუვერენიტეტის დარღვევისთვის. ჩრდილოეთ კორეის მიერ გავრცელებულ ოფიციალურ განცხადებაში ბუშს უწოდებენ ასევე „ტერორიზმის სპონსორი ქვეყნის ხელმძღვანელს“ და „პიროვნებას, აშკარად რომ იწონებს პატიმართა წამებას საპყრობილეებში, რომლებიც აუშვიცის საკონცენტრაციო ბანაკს მოგვაგონებენ“.

* * *

უკრაინაში აღინიშნება პრეზიდენტის არჩევნების გაყალბების წინააღმდეგ მასობრივი საპროტესტო აქციის დაწყების წლისთავი. ძირითადი მოვლენები განვითარდება კიევის ცენტრში — დამოუკიდებლობის მოედანზე. მოელიან, რომ შეკრებილ ხალხს მიმართავენ ქვეყნის პრეზიდენტი ვიქტორ იუშჩენკო და ყოფილი პრემიერი იულია ტიმოშენკო.

* * *

„ბი-ბი-სის“ კორესპონდენტმა ადამ მეინოტმა იტალიელ ჟურნალისტებთან საუბრისას განაცხადა, რომ შეერთებული შტატების არმია ერაყში ჯერ კიდევ 2003 წელს იყენებდა აკრძალულ საბრძოლო მასალებს, რომლებიც თეთრ ფოსფორს შეიცავენ. პენტაგონი უარყოფდა ასეთ მოსაზრებას.

* * *

შარონი შეინარჩუნებს მთავრობის მეთაურის პოსტს და თავის ახალ პარტიას გამარჯვებამდე მიიყვანს ვადამდელ არჩევნებში. ასეთია ისრაელის ერთ-ერთი გაზეთის მიერ განხორციელებული გამოკითხვის შედეგები. ისრაელის პრემიერად გამოკითხულთა 36 პროცენტს სურს იხილოს შარონი, 22 პროცენტს — „ავოდის“ ლიდერი ამირ პერეცი, 15 პროცენტს კი — „ლიკუდის“ ახალი თავმჯდომარე, რომელიც ჯერ არ აურჩევიათ.

* * *

ბიოტერორისტული შეტევა მხოლოდ დროის საქმეა, გვაფრთხილებს ინტერპოლი. იგი საკმაოდ სერიოზულად აღიქვამს „ალ-ყაიდას“ ტერორისტული ქსელის მუქარას მილიონობით ადამიანის დახოცვის მიზნით ბიოლოგიური იარაღის გამოყენების შესახებ. ამასთან, ინტერპოლის გენერალურმა მდივანმა განაცხადა, რომ მსოფლიო არ არის მომზადებული ასეთი შეტევის მოგერიებისთვის.

დაინტერესებულ იურიდიულ და ფიზიკურ პირთა საყურადღებოდ!

ამა წლის 15 ნოემბრიდან შპს „საქართველოს რკინიგზამ“ საკუთარ ვებ-გვერდზე გამოაქვეყნა საკონკურსო წესით შესასყიდი პროდუქციის ნუსხა.

შესყიდვებთან დაკავშირებული ყველა დამატებითი ინფორმაცია გთხოვთ მოიძიოთ http://www.railway.ge (ტენდერები) მისამართზე.

К вниманию заинтересованных Юридических и физических лиц!

С 15 ноября 2005 года ООО „ГРУЗИНСКАЯ ЖЕЛЕЗНАЯ ДОРОГА“ на собственном веб-саите опубликовала перечень продукции, которая будет закупаться конкурсным методом.

Всю дополнительную информацию относительно производимых закупок просим искать по адресу: http://www.railway.ge (тендеры)

ამა წლის 14 დეკემბერს ჩატარდება სს „ნუგბარის“ აქციონერთა კრება.

დღის წესრიგი:

1. 2004 წლის ანგარიშის განხილვა
2. სამეთვალყურეო საბჭოს არჩევა.

მისამართი: ქ. ქუთაისი, ნიკეას ქუჩა №18.

ადმინისტრაცია.

განცხადება საავქიო საზოგადოება „ელმავალმშენებლის“ აქციონერთა რიგგარეშე საერთო კრების მოწვევის შესახებ

2005 წლის 16 დეკემბერს 15 სთ-ზე (მისამართი: ქ. თბილისი, გურამიშვილის გამზ. 84) შედგება სს „ელმავალმშენებლის“ აქციონერთა რიგგარეშე საერთო კრება შემდეგი დღის წესრიგით:

1. **სს „ელმავალმშენებლის“ აუდიტორის არჩევის შესახებ;**
2. **სამეთვალყურეო საბჭოს არჩევნების შესახებ;**
3. **სამეთვალყურეო საბჭოს წევრთა შრომის ანაზღაურების შესახებ.**

სამეთვალყურეო საბჭოს გადაწყვეტილებით სააღრიცხვო თარიღად განისაზღვრა 2005 წლის 11 ნოემბერი.

წინადადებები დღის წესრიგში ცვლილებების შესატანად აქციონერებს შეუძლიათ წარმოადგინონ 2005 წლის 6 დეკემბრამდე.

კრების მუშაობაში მონაწილეობის მისაღებად მოწვეულნი არიან:

— ჩვეულებრივი აქციის მფლობელი აქციონერები, რომლებიც რეგისტრირებული არიან საზოგადოების აქციონერთა რეესტრში 2005 წლის 11 ნოემბრის მდგომარეობით და საერთო კრებაზე წარმომადგენენ რეგისტრატორის მიერ დამოწმებულ აქციონერთა რეესტრიდან ამონაწერს და პირადობის დამადასტურებელ მოწმობას.

კრების ჩატარებამდე 10 დღის განმავლობაში აქციონერებს შეუძლიათ შეამოწმონ კრებაზე თავისი მონაწილეობის უფლება დამოუკიდებელ რეგისტრატორთან — „ეროვნული რეესტრი“ შემდეგ მისამართზე: ქ. თბილისი, ჭავჭავაძის გამზირი №74, მე-9 სართული, ტელ.: 29-20-03; 29-91-30.

დღის წესრიგის საკითხების შესახებ დაწვრილებითი ინფორმაციის მიღება აქციონერებს შეუძლიათ სს „ელმავალმშენებლის“ დირექციაში.

სს „ელმავალმშენებლის“ გენერალური დირექტორი

◎ ისმინე, სწავლის მძებნელო!

2006 წლის ერთიანი ეროვნული გამოცდების პროგრამა უცხოურ ენებში

გერმანული ენის საგამოცდო პროგრამა

საგამოცდო პროგრამის ფორმირება განათლების სამინისტროს მიერ დამტკიცებულ ზოგადსაგანმანათლებლო საშუალო სკოლის V-XI კლასების გერმანული ენის პროგრამასა (1998) და სახელმძღვანელოების საგამოცდო პროგრამა ამოწმის ლექსიკური და გრამატიკული მასალის ლოგიკურ (სტრუქტურულ-სემანტიკურად კომუნიკაციას) და კითხვის და წერის უნარ-ჩვევების (საკომუნიკაციო კომპეტენციას).

სამოცდელის დონის მიხედვით ტესტი შედგებოდა ექვსი ენობრივი ტესტის კომპლექტისგან. ეს ტესტები ეფუძნებოდა ევროპის საბჭოს ენათა სწავლებისა და შეფასების ერთიანი ევროპული ჩარჩოს (Threshold level) დონეს. ამ დონეებში განსაზღვრული ენობრივი ფენომენების ფარგლებში ტესტირებულ ენობრივ ფენომენებს ეფუძნებოდა ტესტის ამოცანების ფორმულირება.

A		B		C	
ენის ელემენტარული დონეზე გამოყენება Elementare Sprachverwendung		ენის დამოუკიდებელი გამოყენება Selbstständige Sprachverwendung		ენის კომპეტენტური გამოყენება Kompetente Sprachverwendung	
A1	A2	B1	B2	C1	C2
Breakthrough	Waystage	Threshold ზღურბლის დონე	Vantage	Effective Operational Proficiency	Mastery

ენობრივი ტესტების ფორმირებისას ენის ტესტის სიძნელის დონე, რომელიც იყო, შეესაბამება B1 საფეხურს (Threshold level/ ზღურბლის დონე). რაც ნიშნავს, რომ გამოცდილების უნარ შეფასების უცხოურ ენაზე კითხვა, წერა, მოსმენა და საუბარი ძირითადი სიტუაციებისა და ძირითადი სიტუაციებისა ფარგლებში.

ინფორმაციისთვის, რომ ტესტის შეფასებისას ჩვენ ეფუძნებოდით საერთაშორისო ეკონომიკურ-ფინანსურ ინსტიტუტის მიერ გამოქვეყნებულ ნაშრომ „Effective Operational Proficiency“-ში[1] მოყვანილ, შესაბამისობაში კი – მოსალოდნელთან.

[1] Gemeinsamer europäischer Referenzrahmen für Sprachen: lernen, lehren, beurteilen; Europarat 2001; Langenscheidt, Berlin, München, 2001

გრამატიკა

ძირითადია

- ირეგულარული ზმნები, მრავლობითი რიცხვის წარმოება; ირეგულარული სახელის მაწარმოებელი სუფიქსები და პრეფიქსები
- არტიკლი: განსაზღვრული, განუსაზღვრელი, ნულოვანი
- ზოგადობითი სახელი: შედგენის სარისხები, პრეფიქსი
- რიცხვითი სახელი: რაოდენობითი, რიგითი, წილადობითი
- ნაცვალსახელი: (პირის, მკვლობითი, კუთვნილებითი, პირისაკენ, კითხვითი, მიმართებითი), ნაცვალსახელების პრეფიქსი
- ზმნა: აქტიური, სუბიექტი, შერეული ფუძეების, ეკუქცეული, დამხმარე და მოდალური ზმნები, ზმნის ძირითადი ფორმები, მომავალი I, მარტივი და რთული დროის ფორმები, უპირო ზმნები, ო

◎ რას წერენ, რას ამბობენ ჩვენზე

საქართველოს სპრს „გაზპრომს" გაღლაფიქრებინოს ფასების მოშვატება

მოსკოვს ეწვევიან საქართველოს სათბობისა და ენერგეტიკის მინისტრი ნიკოლოზ გილაური და გაზის საერთაშორისო კორპორაციის პრეზიდენტი დავით ინგოროყვა. „გაზპრომში" ისინი გამართავენ მოლაპარაკებას კონცერნის გამგეობის თავმჯდომარის მოადგილესთან ალექსანდრე რიაზანოვთან. ხუთშაბათს კი, როგორც საქართველოს სახელმწიფო კანცელარიაში გვაცნობეს, მოსკოვში ჩავა საქართველოს პრემიერ-მინისტრი ზურაბ ნოღაიდელი. რუსეთის პრემიერთან მიხეილ ფრადკოვთან მოლაპარაკების დროს, უწინარეს ყოვლისა, საქმე შეეხება გაზის მიწოდებას.

საქართველოში რუსეთიდან მოწოდებულ გაზზე ფასების მომატების საკითხს მხოლოდ და მხოლოდ პოლიტიკურ სიბრტყეში განიხილავენ. ეს ჩვენთან საუბრისას დაადასტურა საქართველოს საგარეო საქმეთა მინისტრმა გელა ბეჟუაშვილმა: „მიგვაჩნია, რომ არსებობს მანიპულაციის პრობლემა, და გაზის მსოფლიო თუ ევროპულ ფასებზე ლაპარაკი არის მხოლოდ შირმა, სინამდვილეში კი საქმე ეხება პოლიტიკურ თამაშს, — გვითხრა მან. — სანამ ჩვენ არ გავიგებთ, თუ რატომ კეთდება ეს, ხომ არ არის აქ რაღაც გამონაკლისი დროში ფერის ან მრწამსის პრინციპების მიხედვით, მანამდე ამ საკითხს მივიჩნევთ, როგორც პოლიტიკურს".

თუმცა, საქართველომ ჯერჯერობით ვერ შეძლო გამოენახა რუსეთის გაზის ალტერნატივა, და ამიტომაც მას არა აქვს რეალური არგუმენტები ამოაშიგ არსებული ფასების შენარჩუნების სასარგებლოდ. გასული კვირის დამლევს ზურაბ ნოღაიდელი და ნიკოლოზ გილაური ყაზახეთში შეთანხმდნენ ამ ქვეყნიდან გაზის მიწოდების შესახებ. ითქვა, რომ დაიდო შეთანხმება, რომელიც ითვალისწინებს 2006 წლიდან საქართველოსთვის ყოველწლიურად დაახლოებით 2 მილიარდი კუბური მეტრი გაზის მოწოდებას და ეს მორიგება იმოქმედებს 10 წლის განმავლობაში. თუმცა, მოსკოვსა და ასტანას შორის მიღწეული ორმხრივი მორიგებების თანახმად, ყაზახეთის გაზი საექსპორტოდ შეიძლება გაიგზავნოს მხოლოდ „ყაზახრუსეთგაზის" ერთობლივი საწარმოს მეშვეობით, და „გაზპრომის" მხრიდან სრული კონტროლის პირობებში, რომელიც განახორციელებს ტრანზიტს. „ყაზახრუსეთგაზსა" და საქართველოს გაზის კომპანიას შორის დადებულ ყოვლისმომცველ შეთანხმებაში არ არის დაზუსტებული არც მიწოდების მოცულობა და არც გაზის ფასი. ეს ორი მთავარი პარამეტრი განსაზღვრება მოსკოვში მოლაპარაკების შედეგების მიხედვით. ამასთან დაკავშირებით, უნდა აღინიშნოს, რომ საქართველოს ხელისუფლების მიერ გაკეთებული განცხადება, რომელიც ხაზს უსვამდა, რომ ყაზახეთი მზად არის, თბილისს ათასი კუბური მეტრი გაზი მიაწოდოს 68 დოლარად, მეტი რომ არ ვთქვათ, სინამდვილეს არ შეესაბამება. ფასები მთლიანად იქნება დამოკიდებული „გაზპრომის" პოზიციაზე, რომელმაც უკვე მონიშნა საბაზრო ფასების დონე ამიერკავკასიისთვის.

მიხეილ ვიგნანსკი, ალექსეი გრივაჩი, „ვრემია ნოვოსტეი", 22 ნოემბერი.
ВРЕМЯ НОВОСТЕЙ

შეგახსენებთ, რომ „ყაზახრუსეთგაზი" წინათაც აწვდიდა ბუნებრივ აირს საქართველოს და აზერბაიჯანს, როცა იყო „გაზპრომის" საექსპორტო კონტრაქტების აგენტი. მაგრამ, მიმდინარე წელს რუსეთი დათანხმდა, რომ ყაზახეთის გაზს შეისყიდიდა უფრო მაღალ ფასებში.

და მაინც, საქართველოს პრემიერს იმედი აქვს, რომ მოსკოვში შეძლებს გაზის მოწოდების საკითხების გადაწყვეტას თბილისისთვის სასარგებლოდ. გაზის ფასის გადიდება 110 დოლარამდე ხომ ნეგატიურ რეაქციას გამოიწვევს საქართველოს საზოგადოებაში და ხელისუფლება მოექცევა ოპოზიციის მხრიდან მწვავე კრიტიკის ქარცეცხლში.

„გაზპრომთან" საქართველოს ურთიერთობის რეგულირება ხდება ორი წლის წინათ ხელმოწერილი შეთანხმების მიხედვით, რომელიც ითვალისწინებს გაზის სფეროში სტრატეგიულ თანამშრომლობას 25 წლის ვადით. ამჟამინდელმა მოლაპარაკებამ უნდა დაკანონებულ მთელი რიგი დებულებები და გაითვალისწინოს საქართველოში გაზის მიწოდების ახალი, გრძელვადიანი კონტრაქტების დადება. დაგეგმილია ასევე გაირკვეს საქართველოს გაზის დარგში „გაზპრომის" ინვესტიციებთან დაკავშირებული საკითხებიც.

სადღეისოდ კონცერნი საქართველოს აწვდის ყოველწლიურად 1,2 მილიარდ კუბურ მეტრ ბუნებრივ აირს. დაახლოებით ასეთივე მოცულობა იგზავნება სომხეთში, თანაც, საქართველო ერევანში გაზის ტრანზიტისთვის იღებს 10 პროცენტს. თვით საქართველოს უახლოეს მომავალში დასჭირდება დაახლოებით 2-3-ჯერ მეტი გაზი, ვიდრე ახლა მოიხმარს. რუსეთთან ურთიერთობაში პოლიტიკური სირთულეების გათვალისწინებით, თბილისი ცდილობს მიწოდებათა დივერსიფიცირებას. 2006 წლის დამლევისა და 2007 წლის დამდეგისთვის მწყობრში უნდა ჩადგეს შეერთებული შტატების მიერ ლობირებული ბაქო-თბილისი-ერზერუმის გაზსადენი, რომლითაც წელიწადში დაახლოებით 15-20 მილიარდი კუბური მეტრი ბუნებრივი აირის ტრანსპორტირება იგეგმება. მარტო ტრანზიტის შედეგად საქართველო 2015 წლამდე მიიღებს 300 მილიონ კუბურ მეტრ გაზს და კიდევ 500 მილიონის შესყიდვა შეეძლება შეღავათიანი ფასებით, თუმცა, ეს ფასები „გაზპრომისაზე" ნაკლები, ალბათ, არ იქნება.

ანატოლი ჩუბაისი: „სახელმწიფო ცუდი მესაკუთრეა"

ტატიანა ეგოროვა
„ვედომოსტი" (რუსეთი)
22 ნოემბერი.
ВЕДОМОСТИ

რუსეთის სააქციო საზოგადოების (რაო) „ეეს-როსიის" ხელმძღვანელი ანატოლი ჩუბაისი უარყოფითად ეკიდება ეკონომიკაში სახელმწიფოს როლის გაძლიერებას. ეს გამოცდილი პოლიტიკოსი არა მარტო მზად არის მტკიცედ დაიცვას ლიბერალური პოზიციები სახელმწიფოს კონტროლქვეშ ეკონომიკის უმნიშვნელოვანესი დარგების დაბრუნების საკითხში, არამედ დარწმუნებულია კიდეც იმაში, რომ Ren TV-ს აქციების გაყიდვა და „ძალური მანქანების" აქციათა შეძენა ეფექტიანი საბაზრო გარიგებებია. თვით ჩუბაისი უკვე შვიდი წელია სათავეში უდგას „როაოს" და არ ჩქარობს სამუშაო ადგილის შეცვლას. ჩვენთან საუბრისას ჩუბაისმა ილაპარაკა იმაზე, თუ როდის და როგორ შეწყვეტს არსებობას მისდამი დაქვემდებარებული კომპანია.

— ეს ჩემთვის რთული საკითხია. ერთი მხრივ, არსებობს მთავრობის საპროტოკოლო გადაწყვეტილება, 2004 წლის დეკემბერში მიღებული, რომელშიც მკაფიოდ არის აღნიშნული: 2006 წელს დასრულდება რეორგანიზაცია. ეს გადაწყვეტილება ჩვენთვის უაღრესად მნიშვნელოვანია, რადგან თვითონ ვიბრძოდით ამის მისაღწევად. მაგრამ გულახდილად რომ გითხრათ, 2006 წლის დამლევამდე რეორგანიზაციის დასრულება ძალზე რთული იქნება. ამ მომენტისთვის შეიძლება იყოს მიღებული კორპორაციული გადაწყვეტილება რეორგანიზაციის შესახებ. ხოლო ისეთი კომპანიის რეორგანიზაციის პროცედურის ხანგრძლივობა კი, როგორც არის რაო „ეეს-როსია", კიდევ ერთ წელიწადს მაინც გაგრძელდება. წელს დეკემბერში გაიმართება მთავრობის სხდომა, რომელმაც უნდა გააანალიზოს რეფორმათა მიმდინარეობა და დაადასტუროს სტრატეგია. ჩემი აზრით, სწორედ მაშინ დაზუსტდება კიდეც ვადები.

— როგორ მიდის თქვენი საქმეები უკრაინაში? კვლავ გაქვთ იმედი, რომ შექმნით ერთობლივ საწარმოს „ინტერჰაიპთან" და "ენერგეტიკულ სტანდარტებთან", თუ ეს პროექტი ჩაკვდება?

— იგი რთულ მდგომარეობაშია. სამწუხაროდ, ჩვენ ვერ შევძელით მისი რეალიზება მაშინ, რადგან უკრაინის ხელისუფლებამ ჯერ თანხმობა მოგვცა, შემდეგ კი რატომღაც შეაჩერა გარიგება. პრინციპში, ჩვენ პროექტზე უარი არ გვითქვამს, მას კვლავ განვიხილავთ. მაგრამ გულახდილად რომ გითხრათ, უკრაინაში ძალზე რთული სიტუაციაა. ჩვენ გვესმის განცხადებები იმის თაობაზე, რომ დეპრივატიზებულ საწარმოთა ნუსხა 100-200-3000 დასახელებისგან შედგება. უკრაინაში ზოგიერთ რუს მესაკუთრეს ებადება სერიოზული კითხვები ამ ქვეყნის ხელისუფლების მიმართ და პირიქით, ხელისუფლებას უჩნდება კითხვები რუსი ბიზნესმენების მისამართით. ერთი სიტყვით, ვფიქრობთ, რომ პრეზიდენტი იუშჩენკო ცდილობს ქვეყანა შემოაბრუნოს სწორი მიმართულებით და „კრივოროუსტალის" გაყიდვის შესახებ გარიგება თუ ნამდვილად აღკვეთს ქვეყნისათვის დამღუპველ რეპრივატიზაციის იდეოლოგიას, ეს რეალურ წარმატებად უნდა ჩაითვალოს.

— საზღვარგარეთ აქტივების შესყიდვა ბიზნესპროექტია, თუ „სახელმწიფო შეკვეთა"?

— ჩვენი მისამართით გამოთქვამენ პრეტენზიებს იმის თაობაზე, რომ საზღვარგარეთ გარიგებები იდება და ხორციელდება კრემლის შეკვეთით და ყველა ეს გარიგება არაეფექტიანია, რადგან იქ ბიზნესი არ არის. მოვიყვან ძალზე მარტივ არგუმენტს. ყველა ჩვენი საზღვარგარეთული აქტივი შეკრებილია ერთ კომპანიაში — „ინტერ რაო ეეს"-ში, რომელიც 60 პროცენტით ეკუთვნის რაო „ეეს როსიას", 40 პროცენტით კი — „ როსენერგოატომს", და გადაწყვეტილება მისი შემდგომი ბედის შესახებ შეუძლიათ მიიღონ მხოლოდ აქციონერებმა. ახლა რაოა საქმე მიდის რაო „ეეს როსიის" რეორგანიზაციისკენ, იწყება დისკუსიები იმის თაობაზე, თუ რა მოუხერხონ ამ აქტივებს და როგორია მათი ფასი. ჩვენ განვახორციელეთ დამოუკიდებელი შეფასება და მივიღეთ ასეთი ციფრი — დაახლოებით 1,2 მილიარდი დოლარი. ამის შემდეგ ჩვენს ოპონენტებს, ალბათ არაფერი აღარ უნდა ჰქონდეთ სათქმელი იმის თაობაზე, რომ ეს ბიზნესისთვის მავნე პოლიტიკური ინვესტიციებია. ვინმეს თუ არ მოსწონს, რომ რუსეთმა მიიღოს სერიოზული აქტივები საზღვარგარეთ ეკონომიკის საბაზრო დარგში, რას იზამს, უნდა შეურიგდეს ამას.

— გინდათ თქვათ, რომ ეს უბრალო ბიზნესია?

— ჩვენ შევძელით არა მარტო გამოგვმუშავებინა უზარმაზარი ფული ჩვენი აქციონერებისთვის, არამედ შევასრულეთ უმნიშვნელოვანესი სახელმწიფო ამოცანებიც, რასაც ძალზე მნიშვნელოვნად მივიჩნევთ. დარწმუნებული ვარ: იმას, რაც ჩვენ გავაკეთეთ საქართველოში, უდაოდ აქვს გეოპოლიტიკური მნიშვნელობა. რუსეთ-საქართველოს ამჟამინდელი ურთულესი ურთიერთობის ფონზეც კი, პრეზიდენტ სააკაშვილისგან, საქართველოს მთავრობისგან, მადლობის მეტი სხვა არაფერი გვსმენია. ძალზე გვემადლიერებიან თბილისელებიც, რომლებიც პირველად აღარ განიცდიან ელექტროენერგიის კრიზისს. იგივე შემიძლია ვთქვა სომხეთთან დაკავშირებითაც. ეს ის სიტუაციაა, რომლის პირობებშიც ბიზნესი აშკარად წარმატებულია, მაგრამ ამის გარდა, ხდება უმნიშვნელოვანესი სახელმწიფო გეოპოლიტიკური ამოცანის გადაწყვეტაც.

— მაგრამ თქვენ ხომ შეუთანხმეთ გეგმები კრემლს?

— არა მარტო შეუთანხმეთ, არამედ ურთიერთმოქმედებით კიდეც. ასეთი კლასის ამოცანების გადაწყვეტა სახელმწიფოსთან ურთიერთმოქმედების გარეშე შეუძლებელია. როცა ჩვენ საქართველოში ვებრძოდით ამერიკულ „ეი-ი-ესს", ამერიკის სახელმწიფოს შესაძლებლობები აქტიურად გამოიყენეს ჩვენს წინააღმდეგ, მათ შორის სპეცსამსახურებიც მოქმედებდნენ. იქ სასტიკი ბრძოლა მიმდინარეობდა. როცა მე შევხვდი თბილისში საქართველოს პრეზიდენტს, ქალაქის ცენტრი გადაკეტა პოლიციამ, პრეზიდენტის რეზიდენციასთან კი დემონსტრანტებმა მოიტანეს შავი კუბო წარწერით „საქართველოს დამოუკიდებლობა". ახლა კი ვითარება ჩვენს სასარგებლოდ შემობრუნდა. ჩემი აზრით, ჯერ კიდევ სათანადოდ ვერ ვიყენებთ გაკლენის სახელმწიფო ბერკეტებს საზღვარგარეთ რუსული ბიზნესის მოქმედების მხარდასაჭერად. ამას დასავლეთი უფრო აქტიურად და აშკარად აკეთებს.

— „რაოს" რეფორმის შემდეგ ვის დარჩება საზღვარგარეთული აქტივები?

— გულახდილად გეტყვით: თუ პირველ ხანებში დარწმუნებული ვიყავი, რომ ეს აქტივები სახელმწიფო კონტროლის ქვეშ უნდა დარჩენილიყო, დღეს ვისმენ სერიოზულ არგუმენტებს იმის თაობაზე, რომ უფრო გონივრული იქნება, თუ აქტივები კერძო გახდება. საბოლოო პოზიცია ჯერჯერობით არ ჩამომიყალიბებია. თუმცა, ასეთ პოზიციას აუცილებლად შევიმუშავებთ, განვიხილავთ მას აქციონერებთან ერთად და გამოვიტანთ დირექტორთა საბჭოზე.

◎ კალათბურთი

დაიწყო II წრე

კალათბურთელ ვაჟთა XV ეროვნული ჩემპიონატის II წრე სტუდენტური დერბით გაიხსნა. როგორც ყოველთვის, მათი შეხვედრა ამჯერადაც პრინციპულ ხასიათს ატარებდა.

თსუ „ნიკორა" — სტუ 97:80

ფინანსურად საკმაოდ მოღონიერებული გათამაშების ერთპიროვნული ლიდერი თავიდანვე შეუდგა საკუთარი უპირატესობის დამტკიცებას და ლეონავა-ბერიშვილ-ფანჩულიძის ტრიოს ძალისხმევით მეორე პერიოდში ქულათა სოლიდური მარაგი შეიქმნა — 47:21. მაშინ, როცა მატჩის ბედი ყველას გადაწყვეტილი ეგონა, პოლიტექნიკოსთა თავკაცმა ნუგზარ ჭეიშვილმა საჭირო კორექტივები შეიტანა შეგირდთა თამაშში და ბრძოლას ინტრიგაც დაუბრუნდა — შანიძის, ხეცურიანისა და კეიდიას გამოცოცხლება საკმარისი აღმოჩნდა სხვაობის 9 ქულამდე შესამცირებლად — 65:74. ეს იყო და ეს — საბოლოო გარდატეხის მოსახდენად სტუ-ს აღარც ძალები ეყო და აღარც დრო.

„მაძაბი" — სსუ 87:68

ზღვისპირელებს ბარსელონაში გამგზავრებული მთავარი მწვრთნელი ვაჟა კვარაცხელია აკლდათ, მაგრამ ისრაელიდან გუშინ გამთენიისას დაბრუნებულ მეტოქესთან ღირსეულად გასამკლავებლადგუნდის ვეტერანების — თორთლაძისა და ქვილითაიას რჩევებიც ეყოთ. ჯამლეტ ხუხაშვილის კლუბმა მხოლოდ დასკვნით პერიოდში მიაღწია საწადელს. გამარჯვებულთაგან აღსანიშნავია შერმადინისა (29 ქულა) და აბულაძის აქტიურობა, სოხუმელთა ლიდერს — თორთლაძეს კი ამჯერად მხარი მხოლოდ გოლეთიანმა აუბა.

„ავიამშენი" — „დინამო" 70:67

ძირითადი გამთამაშებლის, ეროვნული ნაკრების წევრის გამყრელიძის არყოფნაში ავიატორები აშკარა ფავორიტებად ითვლებოდნენ, მაგრამ ლევან მოსეშვილმა, ეტყობა, სათანადოდ ვერ განაწყო ბიჭები საბრძოლველად. სხვაგვარად ძნელია ახსნა ის უმარავი ტექნიკური წუნი, რაც მისი გუნდის თამაშში შეინიშნებოდა. კიდევ კარგი, ჩვეულ დონეზე ხოშტარია და მარკოიშვილი გამოიყურებოდნენ, თორრეგ ალბათ ლაფანაშვილი და მაისურაძე სენსაციასაც მოახდენდნენ.

VIII ტურის დასკვნითი მატჩი ქუთაისი — „აზოტი" ხვალ ვერის პარკში 15 საათზე დაიწყება.

ელდარ მალხაზიშვილის ფოტო

◎ ფეხბურთი

მსოლოდ ფეხებით

გუშინ საქართველოს სტადიონებზე გაიმართა დავით ყიფიანის სახელობის ეროვნული თასის გათამაშების საპასუხო მერვედფინალური შეხვედრები. გაუწყიბთ მათ შედეგებს:

„გაგრა" — „ამერი" (0:0); (1:4), „სოხუმი" — „ბორჯომი" (1:2); (0:2), „ჩიხურა" — „დინამო" (0:2); (0:0), „ზესტაფონი" — „სპარტაკი" (3:1); (4:0), „მესხეთი" — „სიონი" (1:1); (0:2), „კოლხეთი" — „ბათუმი" (1:0); (2:0), „ტორპედო" — „ჯტბ ჯორჯია" (0:5); (0:1), „თბილისი" — „ლოკომოტივი" (0:1); (0:1).

◎ ავტოსპორტი

ჩემპიონობა — ვადამდე

კარტინგში, რალისა და წრიულ რბოლაში საქართველოს ჩემპიონატის დამთავრებამდე თითო ეტაპი დარჩა, მაგრამ რალიში ჩემპიონი ვადამდე გამოვლინდა. 18-20 ნოემბერს სააასპარეზოდ 17 ეკიპაჟი გამოვიდა. სამდღიანმა ორთაბრძოლებმა სტარტი რუსთავის ავტოდრომზე აიღო. წრიულ რბოლაში ყველას ოთარ თავართქილაძემ აჯობა. მეორე-მესამე ადგილებზე, შესაბამისად, ზურაბ ბეჟუაშვილი და მევლუდ მელაძე გავიდნენ (სამივეს მანქანა — „ჰონდა სივიკი").

შეჯიბრების მონაწილეებმა პირველ დღეს, ასევე, ხუთი სპეციმონაკვეთი გაიარეს. მეორე დღეს შინდისი-ტაბახმელა-კოჯრის გზაზე ეჯიბრებოდნენ ერთმანეთს, შემდეგ მცხეთაში ჯვარზე აღმართის ჩქარონულ დაძლევასა და „თეატრონის" ტერიტორიაზე რალიკროსში მოსინჯეს ძალები. მესამე დღეს ბაგები-წყნეთი-კოჯორი-ტაბახმელა-შინდისი-სამადლო-თბილისის გზის 30 სპეციმონაკვეთი განვლეს. გიმარჯვა ზურაბ ბეჟუაშვილისა და ლევან იაშვილის წყვილმა (საგულისხმოა, რომ ბეჟუაშვილმა წლევანდელი შედეგებით ვადამდე მოიპოვა საქართველოს ჩემპიონობა). მეორე ადგილზე მევლუდ მელაძე და ალექსანდრე მეტრეველი გავიდნენ. მესამე ადგილი ავთანდილ გაგნიძისა და ანზორ ბინაძეს ხვდათ.

გიორგი გაგუა

◎ ფარიკაობა

ვეტერანთა ხსოვნას მიეძღვნა

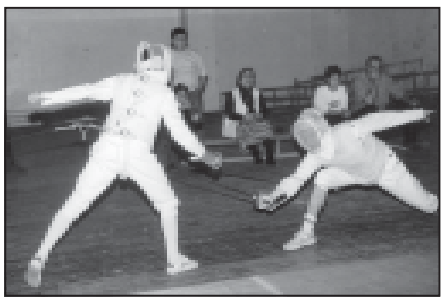

სპორტის დამსახურებული ოსტატები ლევ გოლოვინი და აკაკი მეიფარიანი საქართველოს ფიზიკური კულტურისა და სპორტის აკადემიაში ფარიკაობის კათედრის ხელმძღვანელი მუშაკები იყვნენ. სწორედ მათ მიუძღვით ლომის წილი ეროვნული ფარიკაობის განვითარებაში. ახლახან, სპორტის აკადემიის თაოსნობით, ფარიკაობის სპორტულ დარბაზში გაიმართა ამ ჩინებული პედაგოგების ხსოვნისადმი მიძღვნილი ღია პირველობა, რომელშიც დედაქალაქის უმაღლესი სასწავლებლებისა და ფარიკაობის ოლიმპიური რეზერვების სპორტული სკოლის 50 მუშკეტერი მონაწილეობდა.

ხმლით მოასპარეზე ვაჟთა ფინალში ერთმანეთს შეხვდნენ ძმები ნიკოლოზ და გიორგი ბახსოლიანები. ანგარიშით — 15:9 პაექრობა პირველმა მოიგო. სპორტის აკადემიის პროფესორმა ჯდუაშერ ზალდასტანიშვილმა გამარჯვებულ მუშკეტერს ორიგინალური პრიზი გადასცა. რაპირისტ ქალთა ფინალში ერთმანეთს საქართველოს ნაკრების წევრები ნატო კობიაშვილი და ლელა ძნელაძე შეხვდნენ. ძველი მეტოქეების პაექრობა კობიაშვილის გამარჯვებით დამთავრდა. დაშნით მებრძოლ ქალთა დასკვნით შეხვედრაში ნატო ხრიკინამ ანგარიშით — 15:12 მოუგო ქეთევან სილაგაძეს, ხოლო ვაჟთა შორის ამავე იარაღით) დავაში ტოლი არ ყავდა გიორგი სილაგაძეს, რომელმაც 15:11 სძლია სერგო, ხატიაშვილს გამარჯვებულები და პრიზიორები ფულადი პრემიებით, სიგელებითა და ფასიანი საჩუქრებით დაჯილდოდეს.

შოთა გოკერია

სურათზე: ასპარეზობის მომენტი.
რობერტ ბაგოიანის ფოტო.

◎ ფეხბურთი

ფეხბურთი თავად ღმერთია!

არ არის ღმერთი, ფეხბურთისა და ერიკ კანტონას — მისი წინასწარმეტყველის — გარდა! — ეს სახელოვანი ფრანგი „მანჩესტერ იუნაიტედიდან" ატარებს მასტერკლასს დუბაის ნორჩ ფეხბურთელებთან. იქ ხომ ახლახან გაიმართა ტრადიციული გამოფენა Soccerex-2005.

კორუფცია ბელგიურ ფეხბურთში

ბელგიაში აღიძრა სისხლის სამართლის საქმე ეროვნულ ჩემპიონატზე ეჭვმიტანილი ფიქსირებული „მოვლენების" გამო. შესაძლოა, საქმე ეხებოდეს არა მარტო საბოლოო შედეგებს, არამედ მატჩის მიმდინარეობისას საშუალედო შედეგებსაც (ანგარიში პირველი ტაიმის ბოლოსთვის, ან რომელიმე წუთისთვის), აგრეთვე კუთხურების რაოდენობას, წუთს, როცა გაიხსნა ანგარიში და ა. შ.

როგორც AFP იტყობინება, ერთერთმა ინგლისურმა საიტმა მიიღო 600 ათასი ევრო „სენტ-ტრუიდენისა" და „ლა ლუვიერის" მატჩზე ჩადებულ ფსონის სახით, აგრეთვე 230 ათასი ევრო 5 ნოემბრის შეხვედრისათვის — „ბრიუგე" — „სენტ-ტრუიდენი".

სხვათა შორის, ჩვეულებისამებრ ბელგიის საფეხბურთო ჩემპიონატის მატჩებზე ფსონების სახით მხოლოდ 10 ათასიდან 25 ათას ევრომდე გროვდება ხოლმე.

რუმინელ ტანმოვარჯიშეთა ხეივანი

ძალაძ დევაში იქნება რუმინელი მოვარჯიშეთა ხეივანი. ეროვნული სპორტული კოლეჯის მახლობლად დაიდგმება 25 ბიუსტი ისეთი გამოჩენილი ტანმოვარჯიშეებისა, როგორნიც არიან ნადია კომენეჩი, კეტელინა პონორი, მწვრთნელები მარტა და ბელა კაროლები, მარინე ბიტანგი, ოქტავინ ბელა და სხვები. ბიუსტებს ბრინჯაოდან ჩამოასხამენ და მარმალილოს პოსტამენტებზე დადგამენ. რუმინელი ტანვარჯიშის ვარსკვლავების ხეივანის მოწყობის ინიციატივა ეკუთვნის ამ ქალაქის მერს, რომელიც ტანვარჯიშის ცენტრია. პროექტის რეალიზაციაზე გამოყოფილია 35 ათასი დოლარი ქალაქის ხაზინიდან, დანარჩენ თანხას არასაბიუჯეტო წყაროებიდან გამონახავენ.

რა ღირს თავის გაკრეჭა?

ამ მხრივ „კანონმდებელი" ინგლისის ნაკრების კაპიტანი დევიდ ბექჰემი, რომელიც ფულს არ იშურებს ვარცხნილობის ხშირი შეცვლისთვის.

ის ალბათ შურით გასკდება, თუკი შეიტყობს, რომ გარეკანპრიალა ჟურნალებისგან არცთუ განებივრებული ფეხბურთელი, „მანჩესტერ სიტის" ჩინელი ნახევარმცველი სუნ ცზიხაი რამდენს ხარჯავს თავისი ვარცხნილობისთვის. პარიკმახერთან თითოეული ვიზიტი მას 6 ათას 750 გირვანქა სტერლინგი (თითქმის 12 ათასი დოლარი) უჯდება.

თუმცა ოსტატის მომსახურება გაცილებით იაფი ღირს. მაგრამ ჩინელი, როდესაც ვარცხნილობის შეცვლა უნდა, სამშობლოში, ქალაქ დალიანში (ყოფილი დალნი) მიფრინავს. როგორც ამბობენ, ის ან არ ენდობა ინგლისელ პარიკმახერებს, ან რცხვენია, თუ ეშინია მათი.

შინისაკენ ყოველ გადაფრენას დღე-ღამე სჭირდება და თითქმის 7 ათასი გირვანქა ჯდება.

გაუტოლდება ნამდვილ ვარსკვლავებს?

ძალზე ჩოგბურთი, კარგა ხანია, გადაიქცა მოდების ჩვენებისა და სილამაზის კონკურსის თავისებურ არაოფიციალურ ჩემპიონატებად. ტერმინი „სექ-ბომბა" ქალთა ჩოგბურთში უფრო ღრმად შეიჭრა, ვიდრე, ვთქვათ, ქალთა ძალოსნობაში ანდა ხელბურთში. გაიხსენეთ თუნდაც ამერიკელი სერენა უილიამსის ექსტრავაგანტური ჩაცმულობა აშშ ღია ჩემპიონატზე, რამაც შოკში ჩააგდო მეტოქეებიც და მაყურებლებიც, ანდა თანამედროვე სექ-სიმბოლოების მარია შარაპოვასა და დანიელა ჰანტუხოვას ერთობ მოკლე კაბები.

ეს კი ფლორიდელი ნორჩი მოდელი ტამია, ამას წინათ მამაკაცთა ჟურნალის Maxim დედოფალი რომ გახდა. თუ როგორ ამჯობინებს კორტზე გამოსვლას, ამ ფოტოსურათიდანაც კარგად ჩანს. თანაც ის მეტოქის მიერ ჩამოწოდებული ბურთის ვერტიკალურ მდგომარეობაში მიღებას ისე ამჯობინებს, როგორც ფოტოზე ჩანს. ხომ ძალზე ეროტიკულია, არა?!

თუმცა ეს მისი დანაშაული როდია. ჟურნალის Maxim ფოტოგრაფები მას სწორედ ასეთ რაკურსში ხედავენ. მათ ისიც კი არ აღელვებთ, რომ ტამი პირველი არასრულწლოვანი მოდელია ჟურნალის მსგავსი კონკურსების ისტორიაში.

„15 წლის ვიყავი, როდესაც სამოდელო ბიზნესში მონაწილეობა შემომთავაზეს — ამბობს ტამი, — თუმცა ერთგვარი პრობლემა მამაჩემმა შემიქნა. ის ჩემი სამუშაოს მონაცემებს „გარყვნილებს" და „ნეხვის ტომრებს" უწოდებდა, შემდეგ კი მიეჩვია და ლოიალური გახდა".

◎ ჟიუდო

თანატოლებში - უძლეველი

კიევში დამთავრდა 23 წლამდელ ძიუდოისტთა ევროპის პირველობა, რომელშიც საქართველოს წარმომადგენლებიც ცდიდნენ ძალებს. შესანიშნავად იასპარეზა ათენის ოლიმპიადის მონაწილემ, წლევანდელი მსოფლიო ჩემპიონატის ბრინჯაოს პრიზიორმა ლაშა გუჯეჯიანმა (მძიმე წონა), რომელმაც ყველა მეტოქეს აჯობა და ჩემპიონობა მოიპოვა. მესამე ადგილებზე გავიდნენ ზაზა კედელაშვილი (66 კგ.), სანდა გავაშელაშვილი (81) და ლომერ უორუოლიანი (90).

საგულისხმოა, რომ შეჯიბრებაში გამოდიოდნენ საქართველოს ქალთა ნაკრების წევრებიც — დუსკა ქერიმოვა (52), ნათია ოძელაშვილი (63), თინათინან ქულუსაშვილი (70) და ირინე ლეონიძე (მძიმე წონა), რომლებიც კვარცხლბეკს მიღმა დარჩნენ.

თამუნა ტაბატაძე

◎ სპორტულ ორგიტაზე

ფეხბურთელ ქალთა ნაკრებს ევროპის ჩემპიონატზე ასპარეზობა ეკრძალებოდა

ბელგიის საფეხბურთო ჩემპიონატის მატჩებზე ფსონების სახით მხოლოდ 10 ათასიდან 25 ათას ევრომდე გროვდება ხოლმე.

ბოლოს ბანკი

ბანკი ბანკ ბანკ

◎ ჭადრაკი ოთხშაბათობით

თვითმყოფადი სტილით გამოირჩეოდა

XX საუკუნის დასაწყისის ერთერთმა უძლიერესმა მოჭადრაკემ, მსოფლიო პირველობის პრეტენდენტმა, საერთაშორისო დიდოსტატმა (1950), აკიბა რუბინშტეინმა (1882, სტავისკი — 1961, ბრიუსელი), ჭადრაკის თამაში 14 წლისამ დაიწყო.

საერთაშორისო ტურნირებში წარმატებებს მიაღწია, თავისი მაღალი შედეგებით ა. რუბინშტეინი მსოფლიო ჩემპიონ ე. ლასკერს უნდა შეხვედროდა, მაგრამ I მსოფლიო ომის დაწყების (1914-1918) და თანხების უქონლობის გამო ეს მატჩი არ შედგა. 1930 წელს პოლონეთის სახელით რუბინშტეინმა ითამაშა ვაჟთა მსოფლიო ოლიმპიადაზე, სადაც პირველ დაფაზე 17 პარტიიდან 13 მოიგო და 4 ყაიმით დამთავრა.

რუბინშტეინი სათამაშო სტილი თვითმყოფადია. მას ახასიათებს დასახული გეგმის შორეული გათვლები, რომელიც „მთლიანობაში დებიუტსა და ენდშპილს შორის დამაკავშირებელი ხიდიაო", — ამბობდა ა. ნიმცოვიჩი.

გთავაზობთ ა. რუბინშტეინის მიერ ნათამაშევ „უკვდავ პარტიას".

თამაზ შენგელია

როტლევი — რუბინშტეინი

(ლოკი, 1907)

ორი კუსთვის ღია დიაგონალების შენარჩუნების მიზნით შავები ეფექტურ შეწირვას ახორციელებენ

თეთრებმა ეს-ესაა, მოიგერიეს საშამათო მუქარა 22. g3-ით. 22. ...ed3 23. gh ed2! 24. ლxd2 კe4 25. ლg2 ეh3 0:1.

⊙ სულიერება

ღვეს გიორგობა

წმინდა დიდმოწამე და კლევაშემოსილი გიორგი

ყოველი ერი განსაკუთრებულ პატივს სცემს რომელიმე წმინდანს, ყოველ ერს ჰყავს თავისი გამორჩეული ზეციური მფარველი, რომელიც ლოცულობს ერისთვის და იფარავს მას განსაცდელისგან.

წმინდა გიორგი არის საქართველოს განსაკუთრებული მფარველი წმინდანი. გადმოცემით ცნობილია, რომ იგი, ხშირად ხილულადაც იბრძოდა ქართველთა ლაშქარში.

ბევრ ევროპულ ქვეყანაში საქართველოს წმინდა გიორგის სახელის მიხედვით, „გეორგიას“ ეძახიან.

საქართველოში ეკლესიების უმეტესი ნაწილი წმინდა გიორგის სახელზეა აგებული. „არა არიან ბორცვნი და მაღალნი გორაკნი, რომელსა ზედა არა იყოს შენნი ეკლესიანი წმიდისა გიორგისანი“, — წერს ვახუშტი ბაგრატიონი.

საქართველოში წელიწადის ყოველ დღეს იზეიმებდა გიორგობა, რომელიც წმინდანის სახელობის რომელიმე ტაძართან, ხატთან ან მის მიერ აღსრულებულ სასწაულთან იყო დაკავშირებული.

ხალხურ მეტყველებაში შემორჩენილია 365 წმინდა გიორგის სახელის დალოცვა, რომელიც წმინდა გიორგის წელიწადის ყოველდღიურ დღესასწაულთან არის დაკავშირებული.

დღეს, 23 ნოემბერს აღინიშნება წმინდანის ბორბალზე წამების დღე, რომელიც ქართული ტრადიციით, წმინდა ნინოს დაუდგენია დღესასწაულად; იგივე ტრადიციით წმინდა ნინო ნათესავად ეკუთვნოდა წმინდა გიორგის, განსაკუთრებულ პატივს მიაგებდა მას და თავის მოქცეულ ქვეყნისასაც უანდერძა დიდმოწამის განსაკუთრებული სიყვარული.

მოამზადა
გიული ლიპარტიამ

⊙ ანეკდოტები...

საარჩევნო ბიულეტენი — ეს არის მენიუ, რომლითაც, ღმერთმა იცის, რა ფასად შეიძლება შეარჩიო, ღმერთმა იცის, რა ხარისხის ელარჯი.

* * *

ტიპი სახლში **ადრე დაბრუნდა** და ცოლს თავის საუკეთესო მეგობართან წაასწრო საწოლში. მან რევოლვერი დააძრო და მეგობარი მოკლა.

— რას შვრები, **ფედკა, — საყვედურებს ცოლი, — თუ ასე გააგრძელე, საერთოდ უმეგობროდ დარჩები.**

* * *

— კარგი, ახლა ეს **ერი** **ბ**ალ **ბ**ალ **ბ**ალ